

Lietuvos ultimatumas santarvei

Reikalauja talkininku išsinešdinimo iš Klaipėdos

Karas neišvengiamas

Lietuva ginklu gins Klaipėdą

Lietuva padavė talkininkams ultimatumą

Reikalauja talkininkų išsikraustymo iš Klaipėdos, nes kitaip gali kilti karas. Klaipėdiečiai nepasiduos talkininkams.

KLAIPĖDA, sausio 29 (Rašo Donald Day). — Galiybė naujo Europos karo delei susikirtimo tarp Lietuvos valdžios ir talkininkų už Klaipėdos krašto kontrolę, iškilo šiandien, kad abi pusės apsimainė ultimatumais.

Talkininkų komisija pareikalavo pašalinti Lietuvos reguliariųjų kareivių ir nuginklavimo nereguliariųjų (sukilėlių).

Lietuva į tai atsakė kontr-ultimatumu, paklausdama ar dar veikia mūsų paliauba, sutarta tarp Francijos ir Mažosios Lietuvos valdžios. Lietuva pasakė, kad ji skaitys derybas nutrauktomis, jei iki šeštadienio vidurnakčio nebus gauta atsakymo.

Talkininkai atsakė, kad mūsų paliauba vis dar veikia, bet tolimesni nuspėdžiai turi paeiti iš Paryžiaus.

Lietuva tada pasiuntė naują ultimatumą, reikalaujantį tuojaus pašalinti Francijos kareivius. Atsakymas į tai turi būti duotas iki septintadienio, nes kitaip Lietuva ignoruos komisiją ir ves derybas tiesioginiai su Paryžium.

Mažosios Lietuvos valdžia šiandien pakartojo savo parsižimą sukelti naują rytinės Europos karą, jeigu talkininkai neparems sukilėlių atiduodami Klaipėdos kraštą Lietuvai.

Naujosios valdžios prezidentas Erdmanas Simonaitis pranešė Tribune (Chicago), kad Mažoji Lietuva tikisi pagalbos ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Vokietijos ir Rusijos.

Talkininkų atstovai atsako pripažinti naujai įkurtąją valdžią ir sako, kad jie palaikys talkininkų autoritetą Klaipėdoje ir sudarys naują valdžią. Neutraliniai diplomatiniai dabotojai, kurie jaučia, kad karas yra neišvengiamas, sako, kad arba talkininkai turi apiešti miestą, arba turi atgauti kontrolę spēkos pagalba. Lietuviai sako, kad jie kariaus, bet neatiduos talkininkams krašto kontrolės.

Mažosios Lietuvos spēkos Klaipėdoje siekia 6,000, bet Lietuvos rubežius yra tik už 20 mylių, kur 10,000 Lietuvos reguliariųjų kareivių su ginkluotais automobiliais ir artilerija yra pasirengę gelbėti naują valdžią. Nežiūrint Francijos ir Anglijos karinių laivų ir išsodintų 2,000 kareivių. Mažosios Lietuvos lietuviai sako, kad jie gali išlaikyti miestą iki atvyks pagalba iš Lietuvos.

Lietuviai nepaisys talkininkų reikalavimų

Sukilėliai Klaipėdos neapleis.
WASHINGTON, sausio 30. — Lietuvos atstovybės gautomis oficialinėmis žiniomis, lietu-

viai sukilėliai, kurie paėmė Klaipėdą, ignoruos talkininkų reikalavimą, kad jie evakuotų tą kraštą.

MONTREAL, sausio 30. — Trys žmonės sudegė ir du liko sužeisti, sugriuvus laiptams, kada jie bandė išbėgti iš degančio namo.

Šiandien, Sausio 31 d.

Dr. K. Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas kalbės F. Gedmino Salėje, 8756 Houston Ave., So. Chicago, Ill. Pradžia 7:30 val. vakare. Meldžiame visų ateiti į prakalbą.

Alijantų paėriškimai del Klaipėdos sukilimo

KAUNAS, sausio 10 d. — Vakare 10 valandą Prancūzijos delegatas p. Padovani ir Anglų Konsulas p. Dilley įdavė Užsienio Reikalų Ministeriui toki kolektivyvų pareiškimą:
Ponas Ministeri!

Mes turime garbės Jūsų Ekselencijos atkreipti dėmesį į faktą, kad pasak paskelbtos telegramos, revoliucinis komitetas šiandien yra paėmęs Klaipėdos Krašto valdymo kontrolę ir tuo pat metu kreipėsi į Lietuvos partizanus, kad pagelbėtų jam jo darbe.

Mes turime garbės pažymėti, kad Klaipėdos Kraštas, einant Versalės traktatu, yra Alijantų administracijoje ir to fakto akivaizdoje mes mūsų vyriausybės vardu protestuojame prieš oficialią ar neoficialinę Lietuvos partizanų pagalbą šiame judėjime.

Nors mes atsisakome pripažinti Revoliucinį Komitetą, kuris dabar Klaipėdoje pasiėmė valdžią, tačiau žmoniškumo reikaliui mes prašome Jūsų Ekselencijos vyriausybę panaudoti savo įtaką, kurios Jūs galite turėti per p. Žilijų, Jūsų oficialinį atstovą Klaipėdoje, kad būtų vengiami akscesai prieš asmenis ir turtą.

Prašau priimti ect.

Italų atstovas prisidėjo prie Prancūzų delegato pareiškimo.

Lietuvos atstovas Rygoje d-ras Zaunius gavo iš Italų atstovo p. Vivalbos pareiškimą, kuriuo jis praneša prisidėjęs prie prancūzų atstovo demaršo Kaune.

Lietuvos vyr. atsakymas

I pareiškimą sausio mėn. 11 dieną Užsienio Reikalų Ministeris p. Galvanauskas davė tokį atsakymą:

Kaunas, 1923 m. 1.11 d. Gerbiameji!

Turiu garbės pranešti, kad gavau Jūsų kolektyvą notą 1923-1-10 d., m. 1 (25), kurioje Jūs atkreipiate Lietuvos Vyriausybės dėmesį į "revoliucinį komitetą", kuris, paėmęs Klaipėdos Krašto valdymą ir išleisdamas atsišaukimą į Lietuvos partizanus, prašo pagalbos. Lietuvos Vyriausybė ima dėmesį Jūsų atstatinamų Vyriausybės vardu padarytą protestą prieš minimą Prancūzų partizanų oficialinę ar neoficialinę pagalbą šiame judėjime, konsideruodami jį kaip neteisėtą. (Taša ant 2 pusl.)

Manifestas visiems Klaipėdos krašto gyventojams

Per ilgus šimtmečius mūsų kraštas vergavo svetimiems. Per Versalės taikos sutartį mes tapome atskirti nuo Vokietijos, kaip iš seno lietuviškas kraštas. Bet ir šiandien mes svetimųjų spaudžiami ir varginami, vien tik už tai, kad lietuvininkais gimę, jais ir būti norime. Mūsų krašto valdytojai, neatsižvelgdami į mūsų krašto reikalus ir prieš mūsų norą, visoms pajėgomis dirba, kad iš mūsų krašto sudarys visiems žinomą "Freištadtą" ir mus amžiams galutinai pavergs. Atėjusių viešpatavimas jau baigia mūsų kraštą ukiu atžvilgiu skandinti; mums užtrauktas milijardas skolos, neskaitytų milijonų, kuriuos reiks mokėti už kariuomenės apstatymą (?) Be to gyvenimo našta kasdien vis didėja, elgdamasi visus, nesikieriant nei kilmės nei luomo. Neilg trukus mūsų kraštas turėjo būti kitiems atiduotas ir galutinai pražudytas. Mūsų krašto istorijoje muša dvyliktoji valanda. Todėl esame paskutiniame akimirkinyje.

Mes, Vyriausis Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas, sąžiningai pildydami mūsų užduotį pareigas, išreiškėms dideliuose susirinkimuose, protestuose ir nutarimuose, remdami jus išrinktais Gelbėjimo Komiteto skyriais didesnę mūsų krašto vietose ir, atmindami istorinius nuo seniausių laikų čia įsigyvenusius Lietuvos giminės siekiančius Lietuvos valstybę, šiuo mūsų manifestu — viso pasaulio akys garbingai pranešame:

1. Nuo šiandien visą šio krašto galią ir vyriausią valdžią paimeime į savo rankas.

2. Lig šiol buvusią Krašto Direktoją su Steputaičiu prišakų ir Statsratą laikome atstatytą ir prašalintą ir nieks neprivalo jų klausyti.

3. Nuo šiandien Klaipėdos Krašto Direktorijos pirmininku skiriame mūsų krašto gyventoją, buvusį senos direktorijos narij, Erdmaną Simonaitį ir pavedame jam ne vėliau trijų dienų sudaryti Krašto Direktoriją iš 5 žmonių.

4. Nuo šios dienos abiem mūsų krašto kalbom ir visiems gyventojams šio krašto duodamos lygios teisės.

5. Visiems, politiniai prasiakausiems prieš buvusią valdžią, skelbiame laisvę.

6. Sutvarkyti mūsų krašto reikalus komitetas rupinsis kuoveikiau, kad kuogreičiausiai galėtų būti rinkimai į Klaipėdos krašto Seimą demokratiniu būdu.

7. Visi krašto gyventojai kviečiami užsilaikyti ramiai, valdininkai ir tarnautojai privalo pasilikti savo vietose ir toliau savo pareigas eiti. Valdininkams, tarnautojams ir darbininkams, algos už darbą bus mokamos prisitaikant aukso valiutos.

PINIGŲ KURSAS

Vakar sausio 30 d., užsienio pinigų ne mažiau kaip už 25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais kitaip:
Anglijos 1 sv. sterlingų \$4.65
Austrijos 100 kronų 36c
Belgijos 100 frankų \$5.45
Danijos 100 frankų \$19.00
Fino 100 markų \$2.50
Francijos 100 frankų \$6.15
Italijos 100 lirų \$4.75
Lietuvos 100 litų \$10.00
Lenkų 100 markų 36c
Norvegijos 100 kronų \$18.45
Olandų 100 guldenų \$39.42
Sveicarių 100 markų \$18.50
Sveicarių 100 kronų \$26.70
Vokietijos 100 markų 36c

8. Išlaikyti Klaipėdos krašte ramumą, gyventojams, jų gyvybei ir turtui apsaugoti nuo užpuolimų, plėšimų ir visokių pavojų, o taipiau apsaugoti nuo vidaus priešų visam krašte skelbiame išimties stovį su visomis jo pasekmėmis.

9. Išimties stoviui esant, visame krašte alkoholio gėrimai pardavinėti draudžiami.

10. Nusizengusiems mūsų įstatymams ir paliepiamams teisti prie krašto direktorijos yra sudaromas vyriausias išimties teismas.

11. Visi, kurie ardyd ramybę krašte, kurie naikins telefonus, tiltus ir kitą krašte turtą ar priešinsis naujos valdžios paliepiamams, bus atiduodami išimties teismui ir baudžiami kalėjimu nuo mėnesių iki gyvos galvos, o už sunkesnius prasikaltimus bus nuteisti mirtin.

12. Ši didi darba mes dirbam teisybės vardan gyventojų gerovei ir geresnei mūsų krašto atečiai. Visus, kam rūpi gimtojo krašto laimė, kviečiame į bendrą darbą, o Visagalis Dievas šitame mūsų visų darbe tebūne mūsų pagalba.

Vyriausiojo Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto:
Martynas Jankus, Pirm.,
Jurgys Streksys, 1 Vice-pirm.,
Jurgis Lėbartas, 2 Vice-pirm.,
Vilius Šaulinskas, Sekret.,
Jurgis Bruvelaitis, Komiteto narys ir reikalų vedėjas.

Turkija nesirašys "taikos" sutarties

Anglija rengiasi prie karo.

LONDONAS, sausio 30. — Užsienio reikalų ministerijos vinkeliukai neteko vilties, kad Turkija pasirašytų taikos sutartį, kurią ryto talkininkai paduos artimųjų rytų konferencijoje ultimatumo formoje.

Anglija rengiasi laikyti ramaus laukimo politikos, prisirengusi prie karo ar taikos.

Didelis Anglijos laivynas stovi Dardanely pertakoje. Anglija taipiau turi didesnes armijas tokiose strateginėse vietose, kaip Konstantinopolis, Čanak ir Mosul. Didelės anglių tvirtovės tapo įtaisytos Čanake, kurios kontroliuoja įėjimą į Dardanelus.

Viskas rodo, kad Anglija gins aliejaus laukus, jei turkai bandys juos atsiimti ginklo pagalba.

Karininkai sako, kad anglių pozicija artimuose rytuose yra tvirta.

Howat pasidavė kalėjimui

COLUMBUS, Kas., sausio 30. — Buvęs Kansas angliakasių prezidentas Alexander Howat pasidavė kalėjimui, kad pabaigus sėdėti 52 dienas už pamiškinimą industrinio teismo. Taipiau pasidavė ir buvęs distrikto vice-prezidentas August Dorchy. Juos tuojaus uždaryta kalėjimui. Manoma, kad gubernatorius suteiks jiems pardoną. Jie buvo palikuosuti ketletą dienų atgal, bet iš jų pareikalauta užmokėti visas teismo išlaidas ir lėšas.

Francuzai yra pasirengę eiti į kraštutinybę

Jiems Ruhr distrikte nesiseka ir jie griebis dar aštresnių priemonių.

LONDONAS, sausio 30. — Gautomis iš Dueseldorfo žiniomis, komanduojuojas prancūzų belgų okupacinės armijos gen. De Goutte pareiškė:

"Mes sulaužysime vokiečių priešinimąsi ir mes diktuosime jiems savo valią! Prancūzų armija nėra kaip Prusijos armija, kuri buvo kraujagodžiais žmogžudžiais. Bet nereikia klaidingai suprasti: nuosaikumas nėra silpnumas. Tie klysta, kada jie mano, kad mūsų kantrumas neturi rubežiaus. Mes atlikome savo darbą ir atliksime jį savo budu."

Daug deportavo.

ESSEN, sausio 20. — Francijos valdžia šiandien deportavo daugelį vokiečių valdininkų iš Paryžiaus. Jie buvo kaltinami už nepaklusumą, bet tikroji priežastis buvo tame, kad jie klausė Berlio valdžios įsakymų neduoti prancūzams pagalbos ir neteikti jokių žinių. Deportavimas įsakė gen. De Goutte, bet manoma, kad įsakymai paėjo iš Paryžiaus.

Francuzai yra labai susirūpinę dėl nepasisekimo jų okupacijos Ruhr distrikte ir, svarbiausia, kad ji neduoda jokių medžiaginių pasekmių.

Beveik visai negauta anglių. Sumišimai didėja. Naikinimas turto didėja ir vokiečių pasyvis priešinimasis kasdien virsta vis svarbesniu ir opesniu klausimu.

Dar daugiau prancūzų geležinkeliečių atvyko į Ruhr. Manoma, kad jų dabar yra apie 5,000, bet jie sutinka didelį pasipriešinimą vokiečių geležinkeliečių, kurie atsako su jais dirbti. Francuzai dar nebandė draufuoti vokiečių darbininkų.

Francijos darbininkai pasmerkia grobikų elgesį

PARYŽIUS, sausio 30. — Atidant šiandien metinę Francijos konvenciją, kurioje dalyvauja 600 delegatų, tapo priimta rezoliucija, kuri protestuoja prieš "represines priemones, kalinimus ir savavališkas kratas" Ruhr distrikte.

Francuzai muša darbininkus

WASHINGTON, sausio 30. — Vokietijos ambasada gavo oficialinių žinių, kad francuzai labai nuožmiai pasielgė su moterimis-darbininkėmis Dueseldorfo telegrafo ofise. Francuzai išvijo moteris iš raštinės tam panaudodami rykštes ir nagaikas.

Francuzai griebiasi maistą

DUESSELDORF, sausio 30. — Francijos okupacinė valdžia Ruhr distrikte šiandien pradėjo konfiskuoti didelius sandėlius su maistu ir reikmenimis dėl gyventojų.

BOSTON, Mass., sausio 29. —

Augščiausias valstijos teismas nusprendė, kad presbiterionų kun. Curtis gali pasilikti savo parapijoj Brookline, nežiurint mažumos parapijonų protestų. Tie presbiterionai užpyko ant kunigo kām jis kartą pakrikštijo šunį presbiterionu, o kitą kartą suteikė palaiminimą keptoms bulvėms.

Šiandien — giedra ir šaltai. Saulė teka 7:05 v., leidžiasi 5:02 v. Mėnuo leidžiasi 5:59 v. r.

ORAS

Priminimas

Jūs, žinoma, vis siūsite pinigus Lietuvon, nes Jūs riša su Lietuva tūkstančiai ryšių ir reikalų.

Šie žodžiai yra Jums tik priminimas: nepamirškite siuntinėti pinigų Lietuvon: tame yra jūsų giminių ir Lietuvos išganymas. Ir siųsdami siųskite pinigus Lietuvon per Naujienas, nes čia yra jūsų gyvybės centras šioj šalyj.

Kada dabar jau yra įvesti Lietuvoje savi pinigai, tai kiekvienas pasiūstas iš Amerikos doleris turės tokią pat pastovią vertę, kada jis bus išmainytas į litus. Išties, Amerikos lietuvių doleriai palaikys litus augstame kurse.

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius siūnčia pinigus Lietuvon litais, doleriais ir markėmis. Lietuvoj vienok, pagal valdžios paliepiamo, pinigai išmokami yra tik litais.

Siųskit per Naujienas pinigus Lietuvon. To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Alijantų pareiškimai

(Tąsą nuo 1-mo pusl.)

tatuodama, kad tas protestas remiamas faktų, jog Klaipėdos Kraštas yra, Versalės sutarimi, aliantų žinioje.

Atsakyme į viršminėtą, leiskite man pranešti Jums, kad Lietuvos Vyriausybė nemano risti Klaipėdos klausimo pajėga, nes tvirtai tiki, kad šis klausimas negali būti jokiu būdu ribamas priešingai tiems motyvams, kurie nusprendė šios etnografinės Lietuvos dalies atskyrimą nuo Vokietijos.

Toliau Jūsų atitinkamų Vyriausybės informacijai turiu garbės jums pareikšti, kad Lietuvos Vyriausybė, išgirdusi pirmus gandus apie sukilimą Klaipėdos krašte, tuojaus ėmėsi priemonių neleisti bet kokiems ginkluotiems partizanams pereiti iš Lietuvos Klaipėdon. Šios priemonės dabar tebeveikia ir Lietuvos Vyriausybė tuo tarpu nenumato sąlygų, kurios galėtų šį nusistatymą pakeisti.

Tačiau tuo pat metu Lietuvos Vyriausybės laiko savo pareigą atkreipti užinteresuotų Valstybių dėmesį į priežastis, kurios, šios Vyriausybės (?) nuomone, privedė Klaipėdos gyventojus prie šio akto.

Atsiminsite Gerbiamieji, kad Lietuvos Vyriausybė turėjo daugelį kartų atkreipti Jūsų dėmesį į nenormalinę Klaipėdos Krašto padėtį, kuri, kasdien eidama blogyn, galutinai privedė prie pilno ekonominio ir finansinio krizio. Reikia taip pat turėti omenyje, kad Lietuvių gyventojų dauguma ne tik negavo jai priderančių teisių, bet priešingai, buvo nuolat spaudžiama nežymios grupės vokiečių, dirbančių savo siauriems asmenims tikslams, o šalies interesų nenaudai; tokia dalykų padėtis žymiai prisidėjo prie nepasitenkinimo esama tvarka.

Tokios padėties įtampas jau kiek laiko buvo čia jaučiamas ir Lietuvos Vyriausybė turi pamato tikėti, kad tik viltis, jog Klaipėdos Krašto klausimas galutinai bus išspręstas netolimoje ateityje drauge su tuo lat kartojamais Vyriausybės tikrinimais, kad šis išspręstas negalės būti kitoks, kaip tas, kurį buvo nurodęs 1919 m. birželio 16 d. Clemenceau, Taikos konferencijos pirmininkas vokiečių delegacijai, tik ta viltis leido Klaipėdos Krašto gyventojams kantriai laukti. Mes manome, kad paskutinis žinios, jog taip vadinamas "freistaatas" arba naujas pro-

vizorijumas su visais su tuo surištais jau patirtais nenormalumais bus jiems vėl suteiktas, yra desperatinio Klaipėdos gyventojų žingsnio priežastis.

Lietuvos Vyriausybė nebutų nuoširdi, jei nepareikštų, kad nors apgaali metodus, Klaipėdos gyventojų pasirinktus, tačiau visiškai suprantą ir užjauciantį Klaipėdiečių norą susivienyti su Lietuva ir statyti sau ateitį kartu su savo broliais.

Baigiant, leiskite man Jums pranešti, Gerbiamieji, kad instrukcijos jau duotos mūsų atstovui Klaipėdoje vartoti visą jo autoritetą įtaką kad išvengus visokių pasikėsimų prieš asmenis ir turtą.

Iš savo pusės Lietuvos Vyriausybė neabejoja, kad Santarvės Valstybės teiksias duoti reikalingų instrukcijų savo Komisarui Klaipėdoje, kad būtų vengiamas kraujo praliejimas.

Teikitės, Gerbiamieji, priimti mano aukštos pagarbos pareiškimą.

Galvanauskas,
Ministeris Pirmininkas,
Užsienių Reikalų Minist.

Ambasadorių nota

Lietuvos atstovas p. Milašius gavo iš Ambasadorių Konferencijos pirmininko p. Poincaré notą, kurioje pažymėta, jog Lietuvos Vyriausybė bus laikoma tiesioginiai atsakomina, jei ji nesigriebs tuojuo atitinkamų priemonių, kad reguliariai arba nereguliariai elementai neperžengtų Klaipėdos Krašto sienos Klaipėdą užimti.

Užsienių Reikalų Ministeris prašė mūsų atstovą Paryžiuje paaiškinti Ambasadorių konferencijos Pirmininkui jog Lietuvos Vyriausybė jau yra ėmusi priemonių, kad sienos nebutų peržengiamos ir painformuoti kad, esamomis žiniomis, Klaipėdos gyventojų sukilimas įvykęs dėl nepakankamos politinės ir ekonominės padėties prieš vokišką direktorių, kuri yra viešai apkaltinta už pastangas toliau atidėti Klaipėdos klausimo išsprendimą išnaudodama politinę padėtį savo asmenims reikalingas. Lietuvos Vyriausybė davė instrukcijų savo atstovui Klaipėdoje, kad jis suvartotų savo įtaką apsaugoti asmenis ir turtą nuo ekscesų. Iš savo pusės Lietuvos Vyriausybė neabejoja, jog alijantų Valstybės duos reikalingų instrukcijų savo komisarui, kad ir jis vengtų kraujo praliejimo.

M. Lietuvos Gelbėjimo Komiteto atsisaukimas iš prancūzų karininkus ir kareivius Klaipėdoje.

Prancūzijos Karininkai ir Kareiviai!

Versalės konferencijos metu, Jūsų gerbiama tautos atstovais ir tos konferencijos pirmininkas, p. Clemenceau pareiškė, kad Klaipėdos Krašto gyventojų dauguma visuomet buvo ir yra lietuviai ir tai, kad Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą.

Jūs patys aiškiai įsitikinote, kad ištikrųjų taip yra.

Jūs galėjote įsitikinti, kad ta didelę gyventojų daugumą savo guntajame krašte visą laiką vokiečių valdžia persekiojo ir spaudė. Jūs galėjote įsitikinti, kad Vokiečių valdžia, priešingai taikos konferencijos nutarimams, stengėsi organizuoti neleisti prisijungti Klaipėdai prie Lietuvos Respublikos.

Jos pastangų pasekmės — visas kraštas baisiausiame skurde.

"Freištato" sudarymas grėsia mums traginga ir be išeities padėtimi.

Norėdamas pagerinti tą nepakankamą padėtį, Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas, remdamasis, gyventojų noru ir valia tiek kartų išreikštais rezoliucijose ir protestuose skai-

tingų susirinkimų metu, nuo šios dienos ima viso Klaipėdos Krašto reikalų vedimą į savo rankas.

Prancūzų Kareiviai! Jūs, kurie pagarsėjote visame pasaulyje, garbingai kovodami už laisvę, lygybę ir pavergtų tautų išliuosavimo idealus, šioje istoriniame momente, mes kreipiamės į jus prašydami: — nekludykite mums patiemis valdyti ir risti mūsų krašte likimą, sulig mūsų noru ir mūsų siekimais.

Nepakelkite jus savo rankos prieš mūsų Krašto gyventojų valią! Te ne vienas kraujo lašas tos Lietuvių tautos šakos, kurie kaip tik nori atgauti savo laisvę, nebuna su jumis praleistas! Jei jūs pasiliksite neitralūs, mes nei vienam ne leisime jūsų užgauti žodžiu ar veiksmu.

Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas:

Martynas Jankus — Pirm.,
Jurgis Štrekys — 1 vice-pirm.
Jurgis Lėbartas — 2 vice-pir.
Vilius Šaulinskas — sekr.
Jurgis Bruvelaitis — Komiteto narys ir jo reikalų vedėjas.

Šilutė, 1823 m. sausio 9.

Kas Dedasi Lietuvoj

LIET. KOPERACIJOS B-VIU
SAJUNGA PASISTATĖ
SANDELIOUS.

Kaunas. — Lietuvos Koperacijos Bendrovių Sąjunga lig šiol neturėjo nuosavų namų ir jos sandėliai buvo Kauno prekybos stoties triebesiose. Dabar ta sąjunga šančiuose pasistatė sau nemažą mūrą namą sandėliams. Namas labai patogioje vietoje šalia geležkelio ir visai arti Nemuno.

Namą pradėjo statyti jau rudenį ir Naujais Metais jau pabaigtas. Dabar kraunama prekės.

—Kaunietis.

Susisiekimo reikalas Kaune.

Kaune susisiekimo reikalams be lengvųjų vežikų veikia dar anklų tramvajus, taip vadinamas "konkė", ir siaurojo geležkelio traukinėlis. Konkė vaikščioja tik nuo stoties į senąjį miestą. Važiavimas konkė visai nekoks, nes nors vagonėlius traukia geležiniais bėgiais, bet kadangi arliai daugiausia blogi, tai ir važiavimas, taip sakant, tik iš bėdos; greičiau mumsi pėsčias negu nuvažiuoti.

Traukinėlis vaikščioja iš priemiesčio Panemunės per šančius pagal Nemuną Aleksotą. Vaikščioja kasdieną nuo 7 val. ryto ligi 10 val. vakaro. Į abudu galu traukinėlis išsina pasibaigus kiekvienai valandai ir ligi galo nuėina per pusę valandos. Sustojimo vietos gana tankios, keleiviams bilietus parduvinėja traukinėlyje — kunduktoriai. Dabarinė bilietų kaina nuo vieno iki kito galo (apie 6 varstus tolima) 50 centų.

Nesant Kaune elektrinio tramvajaus traukinėlis kaunietiams teikia visą patogumą ir beveik atstoja tramvajų. Tik visa nelaimė, kad traukinėlis kažkodėl labai tankiai nupuo la nuo bėgių ir delto keleiviai turi daug baimės. Ir š. m. 4 d. sausio, 8 val. ryto traukinėliui einant iš Panemunės Kaunan šančiuose priešais Geleželių dirbtuvė nuvirto ant šono vidurinis vagonėlis. Virsdamas sulaužė dirbtuvių tvorą, vagonėlio išdužo langai ir kiek apulžo pats vagonėlis.

Nelaimių su žmonėmis beveik neatsitinka, tik kartais kokį vieną kitą keleivį nors kiek ir sutrenkia ar kiek apibraižo dužančių langų stiklais, betgi sunkių sužeidimų bei užmušimų nebuvo.

— Kaunietis.

Lietuvos mažžemių vargai

Naujai įsikursi mūsų valstybė Lietuva iš po karo smugių ekonominiai jau buvo gerokai atsigavusi ir pradėjusi kilti aukštyn. Bet nelaimė, likimas lėmė jai dar naują ir skaudų tirimą. Butent, vokiečių markės katastrofingas su-

Pinigai

iš
Bridgeporto
i
LIETUVĄ

per
NAUJIENAS
3210 So. Halsted St.,
Tel. Boulevard 9663.

smukimas atnaujino pradėjusias užgyti karo padiktasias žaizdas.

Tik dėl vokiečių markės nukritimo Lietuvoje labai pablogėjo aplamos gyvenimo sąlygos. Staiga iškilęs brangymtis labai skaudžiai palietė netik miestų darbininkų tuščios kišenės, bet ir sodžiaus mažžemių — ūkininkų reikalus. Ir nors dabar mes jau turime savus pinigus — litus, tačiau mažžemiai šiuo metu randasi gana keblioj padėty ir jiems lietuviškasis litas labai sunkiai yra sugaudomas.

Ukio produktai palyginant su brangymėlių yra pigūs, o jei kas reikia ūkininkui pirkt iš krautvių, pasitaistyt ukio įrankius, įsigyti apavas ar kas kita, tenka mokėt brangiai. Prikalčius dar visokius valdžiai mokesnius bei piliavas grūdais, tai sugraibyti butiniesiems reikalams litų daugeliui visai neįmanomas dalykas. Galop daugelis mažžemių — ūkininkų pardavimui visai nieko neturi, ir tokių vargšų padėtis stačiai be išeities.

Vokiečių markė ne vieną mažžemį nejučiomis privarė prie bankruto, nors ligi šiol šiaip taip gyveno ir turėjo skatiką. Padėkim, kaipkurie pardavę daugiau prekių jau turėjo sušitaupę po keletą tukstančių markių, bet išlaikę ligi šiol, iškeisdami į litus tegavo vos kelis litus, už kurinos dabar jie nieko nebegali nusipirkti. Kiti dar rudenį, numatydami kad

per žiemą neužteks gyvuliams pašaro, pardavė po vieną kitą karvę ar jautį už 8,000 — 10,000 markių; dabar už tas markes gavo po kokius 8—12 litų... Gyvulių nebeteko, ir viskas nuėjo vėjais.

— Mažžemio sunus.

Iš Latvijos gyvenimo

Duonos stoka. — Bedarbių daugėjimas. — Atsidarys "Fenikso" fabrikas.

Ryga. — Esamomis oficialinėmis žiniomis Latvijai trunka savos duonos ir šiais 1923 m. reikės pirktis iš užsienio apie 2 milijonų pudų javų duonai ir 1½ milijono pudų gyvuliams pašaro.

Rygos Darbo Biržoje paskutiniųjų laikų yra užregistruota 4000 bedarbių.

Nuo 1 balandžio š. m. ža-

Dieng 36c-37c (ir taksai).
Vakaraia 40c-30c (ir taksai).

MAJESTIC THEATRE

Monroe gat. Arti State
Bepertoginis Vodevilius
Šėdai, Sekmad.
Šventinė
45 ir 22c (ir taksai).
Kėim, ratoliams
10c (išskiriant šėdai,
sekmadi. ir šventes.
Dideli komediniai aktai ir
krut. paveikslai.
"Kur gauni pilną pinigų vertę."

Prakalbos su paveikslais

Temoje

Kokį tikslą Dievas turėjo įsteigime šėtros puščioje, su jos tarnavimais apeigomis ir aukomis? Ir ką tas reiškia mūsų laikui? Ta pranašystė labai yra įdomi kiekvienam. Kviečiame visus atsilankyti. Kalbės S. J. Beneckas, Ketverge, Vasario-Febr. 1 d., Mildos salė, 3142 S. Haled St., Chicago, Ill.

Pradžia 7:30 v. v. Įžanga liusa. Kolektų nėra. Rengia ir kviečia T. S. B. S.

ELEKTRA

Šviesa ir pajėga suvaidinti ir senus ir naujus namus, taipgi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo.
Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kodzie 8902

2514-16 Roosevelt Rd.
Arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

Garsinkities "Naujienose"

NAUJIENU
Metinė Biznio Knyga
ir Almanakas
1923 METAMS
Jau Spaudoje

Simtai Puslapių 20,000 Informacijų
DYKAI Tiems Kurie NAUJIENAS
Užsiprenumeruos

da atidaryti stovėjusį nuo karo meto ligi šiol "Fenikso" fabriką.

Lietuvos valdžia sutiko išnuomot Latvijai 8 garvežius — gautus iš Rusijos.

Per Kalėdas Rygoje buvo lietuvių vakarėlių, vaikams eglaicijų ir t. p. pasilinksminių. Nauji metai kaip paprastai sutikta gana triukšmingai, — deginimų ugnių, leidimų rakiety bei šaudymais.

— Lietuvis.

Geriausios Cigaretai

Išdirbėjai ir Import-jai Geriausiu
ITALISKU
rankomis dirbtų
ARMONIKU

Geriausios pasaulyje. Garantuojama nuo deimtiniai metų ir žemesnėms kainoms negu kitų armonikų dirbtuvių Jung. Valstijose ir Italijoje.
DYKAI pirkti geriausia armonikinę mokyklą ar pamokinimų knygą. Mes garantuojame, kad visi mokiniai mokės groti mūsų didžiaja Armonika ir gaidų už 4 mėnesių laiko. Informacijų rašykite angliskai. Katalogas, paprašius, duodama dykai.
Ruatta Serenelli Accordeon Mfg. Co.
617 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo Lietuvis, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai.
M. Yuška,
3228 W. 38th St., Chicago, Ill.

Kenosha Lietuviai

Dabar laikas siųsti pinigus Lietuvon

Mes siunčiame pinigus Lietuvon per didžiausias ir tvirčiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienų Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau.

Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.

A. A. PAKŠYS
220 Milwaukee Ave.,
Kenosha, Wis.

NORĖDAMI

PIRKTI, PARDOUTI AR MAITYTI VISADOS KREPKEIS PAS MUS. TAS JUMS BUS ANT NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.

809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 0611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PARDAVIMO RASTUS.
Pasekmingai siunčiam pinigų ir Parduodam Laivakortes.

Kl. Jurgelonis

ADVOKATAS

DUODA TEISIŲ PATARIMUS

K. GUGIS

ADVOKATAS

Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6

Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketverge. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS

LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. 22nd St., kertė Leavitt St.
Telephone Canal 2552

Valandos: 4 iki 6 po piet, ir nuo 7 iki 9 vakaro.
Veda viskias bylas visuose teismuose. Egzaminavoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Litus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgičiaus lengvomis išlygomis.

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Ofisas vidurmiesty
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1303

Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS

Advokatas

29 So. La Salle St. Room 530
Tel.: Central 6390

Vak. 3223 S. Halsted St. Chicago
Tel. Yards 4681

JOSEPH W. GRIGAL

Lietuvis Advokatas

Kambarys 306, Home Bank Bldg.,
Kamp. Milwaukee ir Ashland Aves

Ofiso val.: nuo 9 iki 6 ir nuo 7 iki 9 vakare.

S. W. BANES

ADVOKATAS

Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recker Building
79 West Monroe Street, Chicago.

Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

Herman P. Haase

ADVOKATAS

609-610 Chamber of Commerce
133 W. Washington St.,
Phone Main 1308
Chicago, Ill.

ADOLPH E. STASULANI

ADVOKATAS

Peržiuri abstraktus ir skolina pinigų, ant nekrutamų nuosavybės.

OFISAS DIDMISTY
KAMBARYS 1104
Chamber of Commerce Bldg.

133 W. Washington Street
Telef. Franklin 1176—4945

VAKARAIS
3236 So. Halsted Street.
(Eagle Music Co.)
Telef. Boulevard 6737

LIETUVIS GRABORIUS

S. M. Skudas

Patarnauju Laidotuvėse kuogeriausiai ir už prieinamas kainas.

1911 Canalport Ave.
Tel. Roosevelt 7532

Biznio Apžvalga

PASTABOS APIE BIZNIO DALYKUS

Prekyba su Europa. — Amerikos prekybai su Europa dar vis nesimato greitos progos pasitaityti. Europa vis tebėra susmukusi, mupulius, suerzinta, susivaidijusi, demokratizuota.

Besidint čia ramioj Amerikoj, ištikrųjų yra sunku suprasti Europos tokį nupuliusį stovį. Rodo pačioj Europoj netrukut medžiagos ir turto ir žmonių naujoms gerovėms pagaminti. O betgi Europa viejo gamtinio ar kurybos visų domę yra atkreipusi į ardyumą, grobimą iš vieno kito ir naudojimąsi kitų darbo vaisiais. Tarytum kokio ypatingo bolševizmo liga būtų apsiėdusi Europos žmonių protus. Kad Europinės suirutės ir nelaimės šaknis keroja Europos žmonių ligotuose protuose, apie tai bent iš čia žiūrint rodo negalima abejoti.

Ar atsirast Europoj kokios nors stebuklingas Dakaras, kurs galėtų pagydyti Europos ligą — nuo to priklausio atgijimas Amerikos prekybos su Europa.

Tuo tarpu Europoj pastebime:

jog Rusija tebėra ekonomiškai sugriuvusi ir jog į metus laiko ten niekas nepasitaistė. (Amerikos valdžia paskelbė, jog nepripažino Rusijos valdžios kadangi iki šiol Rusija neįspildė reikalingų paduotų pri pažinimui sąlygų ir tebėra politiška ir ekonomiškai sugriuvusi);

jog Klaipėdą grėsia kilti karas;

jog rytuose grėsia kilti karas del Mosul;

jog Vokietijos jaunuomenė organizuojasi į liuosnorių armiją ir yra užsidegusi karo dvasia;

jog Francijos ministrai, ir de ja su jais didžiama žmonių, yra išėję iš proto;

jog Vokietijos markė apsisito žemiau net už Lenkijos markę ir vakar jau buvo galima gauti už \$1.00 apie 38,00 markių.

Tolesnis Imigracijos Varžymas ir Lietuvių Kvota. — Imigracijos varžymo įstatymas Amerikoj išsišaišė Birželio 30 d., 1922 metais. Bet kongresas prašino įstatymo veikimą dar dviems metams, būtent, iki Birželio 30-tos dienos, 1924 metų.

Šitas įstatymas paskiria kvotas kiek kokios tautos žmonių gali kas metas įvažiuoti į Ameriką. Kiekvienos tautos kvota turėjo būti trečias nuosimtis tos tautos žmonių Amerikoj pagal 1910 metų cenzo.

Pravedant šį įstatymą, lietuvių kvota atskirai nebuvo parokauta ir įstatyme nepaduota. Lietuvių kvotos apskaičiavimas įvyko vėliau ir visai be įsigilino dalykų. Niekas iš lietuvių tinkamu laiku neturėjo progos nurodyti Amerikos valdžiai į neteislingą lietuvių kvotos paskyrimą. Lietuvių kvota dabartinioji kvota toli gražu nėra trečių nuosimčių Amerikos lietuvių skaičiaus 1910 metais. Pagal 1910 cenzo lietuvių skaičius Amerikoj buvo 211,235, iš kurio tai skaičiaus 70,272 buvo gimę Amerikoj. Sulig šituo skaičiu lietuvių kvota turėtų būti 6337. Vienok ji yra dabar tik 2310.

Tiesa, kad kaip 1910 taip 1920 cenzuose ir lietuvių skaičių įeina taip pat ir latviai. Todėl iš lietuvių kvotos turėjo būti paskirta ir latvių kvota. Valdžia, vienok, iš lietuvių skaičiaus paskyrė netik latvių kvotą, bet taip pat ir estų. To-

del dabar mes turime tokias kvotas:

Estonų — 1,348
Latvių — 1,540
Lietuvių — 2,310

Bet, jeigu ir visas šitas skaitlines sudėsimė į kruvą, tai turėsime 5,198, kas reiškia, kad nuo lietuvių kvotos dar be reikalo kur-nors yra atmesta 1,139.

Lietuvių organizacijos turėtų kogeičiausia nurodyti Amerikos valdžiai į šituos faktus, ypač kada dabar kongresas svarstys naują imigracijos suvaržymo bilių.

Matyt, kad Suvenyčių Amerikos Valstijų kongresas nepriktas fabrikantų reikalavimams atmesti imigracijos varžymus ir įleisti daugiau darbininkų į Ameriką. Šiame reikale kongresmanai elgiais atsargiai, nenorėdami rustinti Amerikos Darbo Federacijos, kuri yra labiausia priešinga naujų ateivių įsileidimui į Ameriką.

Atstovų bute, kaip pranešama, imigracijos komitetas paruošė naują imigracijos įstatymą, kurs busias neužilgo paduotas apsvartymui. Pagal šito įstatymo, jeigu jis bus priimtas, ateivių kvota būtų numažinta nuo trijų nuosimčių iki dviejų nuosimčių ateivių gyvenusių Amerikoj 1910 metais, o prie taip paskirtos kvotos būtų leista įvažiuoti dar 600 žmonių kiekvienos tautos.

Pagal šio įstatymo, nors jo kvotos būtų ir mažesnės, į Ameriką gali įvažiuoti daugiau ateivių negu iki šiol, nes įstatymas didesnio skaičiaus ateivių įsileidimą pveda nuožūrai Darbo sekretoriaus. Jeigu Darbo sekretorius Amerikoj matys, kad čia trūksta kokios nors rūšies darbininkų, tai jis galės padauginti kvotas tų šalių iš kurių galima tokių darbininkų gauti. Įstatymas, taip jau, palengvinsias įvažiavimą Amerikon tiems, kurie čia turi pačias, vyrus, tėvus ar kitokias gimines su pirnomis ar antromis pilietiškomis popierėmis.

— Kl. Jurgelionis.

Klausimai ir Atsakymai.

Apie Case Plow Works Co. — Kokie pigesni šėrai pirkini.

Klausimas.
Gerbiamas Tamsta:
Prašu Jūsų paaiškinimo apie Case Plow Co. kaip su šia kompanija galėtų būti ir kiek jos šėrai verti. Taipgi prašu Jūsų patarimo apie pirkimą šėrų — kokių kompanijų būtų geriausia pirkti — common stock arba ir prefered nebrangesnių kaip \$30 už šėrą. Su pagarba, — J. R.

Pinigus Lietuvon Siunčiame Doleriais ir Litais.

Mūsų Pinigų Siuntimo Skyrus Yra Išbulintintas Aukštame Laipsnyje ir patarnauja Lietuviams Kuogeriasia.

Central Manufacturing District Bank
1112 W. 35th Street, Chicago.
Turtas virš \$7,000,000.00.

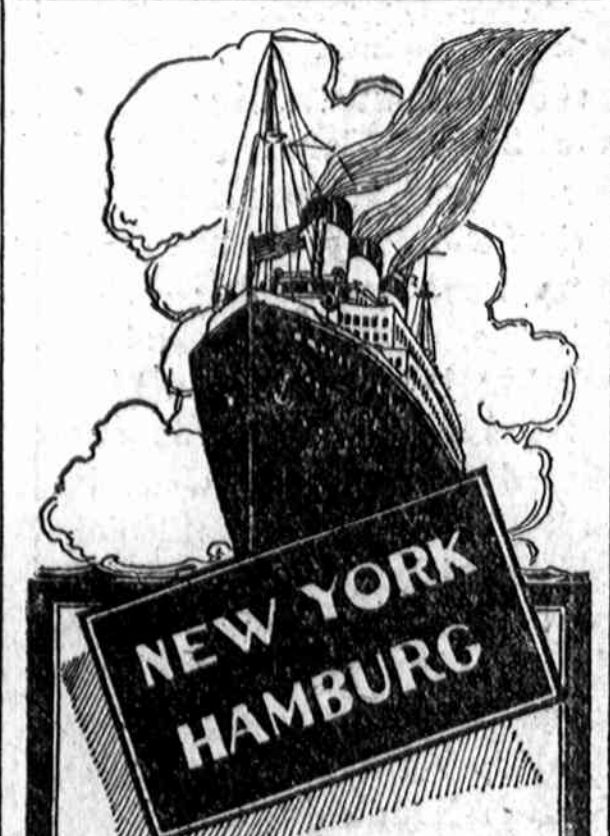
Tel. Yards 1138
STANLEY P. MAZEIKA
GRABORIUS IR Balsamutojas
Turis automobilius visokiems reikalams. Kaina prieinama.
3319 Auburn Ave., Chicago.

Atsakymas.

Į Tamstos klausimą apie Case Plow Works Kompaniją ir jos šėrus galiu sakyti tiek. Šitos kompanijos šėrai mažai parsiduoda. Paskutinė jų kaina buvo apie \$3.00 už šėrą. Kompanija apart common šėrų turi dvejojos rūšies preferred šėrus; abeji 7%. Iš šitos kompanijos preferred šėrų preferred first yra geresni, o preferred second yra menkos vertės. Ši kompanija yra perorganizuota Liepos mėnesį 1919, susidėjus į vieną daiktą dviem kompanijom, būtent, J. I. Case Plow Works ir Wallis Tractor Co. Iki šiol naujoji Case Plow Works kompanija dirbo su gana dideliais nuostoliais nuo pat savo gyvavimo pradžios; nebeuoda dividendų nei ant vieno šėro. Geresniam stovyje yra J. I. Case Thrashing Machine Co., kuri taipgi randasi Racine, Wisconsin. Ši kompanija moka reguliariai dividendus ant savo 7% preferred šėrų, bet nemoka dividendų ant common šėrų.

Iš pigesnių šėrų (būtent, kaip prašote, nebrangesnių kaip po \$30.00) šandien mano nuomone yra pirkini sekami šėrai:—

American Agricultural Chemical Co. — kainuoja šėras apie \$30.00
Chile Copper 27.00
Colorado Power Co. 20.00
Great Northern Ore. 30.00
International Nickel Common 14.00
Mississippi River Power common 25.00
Pere Marquette Common 30.00
St. Louis-San Francisco Ry. Common 22.00
Southern Railway Common \$22.00
Tennessee Electric Power Common 13.50
Pirkdamas šėrus pirkite ne vienos bet, jei galima, visų čia minėtų kompanijų. Užmokėkit už šėrus pilnai ir perveskit juos ant savo vardo.
— K. Jurgelionis.

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausias kelias į visas dalis Lietuvos
Laivai išplaukia kas savaitė nuo priplaukos 86, North River, ties 46 gatve, per pietus.
Kajutos su 2, 4 ir 6 lovomis yra ant visų šitų laivų. Dideli valgomieji kambariai, salona ir visos promenadinės lubos tik 3 klesos pasazieriams naudoti.
Laivai: "Mount Clay", "Hansa", "Bayern", "Mount Carroll" ir "Thuryngya" taipgi specialės kajutos.
Nauji laivai trimi šriubais "Resolute", "Reliance" ir "Albert Ballin" veža 1, 2 ir 3 klesos pasazierius
United American Lines
154 W. Randolph St., Chicago, Ill.
arba įgaliojėti agenai.

DETROIT, MICHIGAN

West 1394 Heml. 6678
WM. J. STOLL CO.
J. Balchunas pagalbininkas (arba asistentas)
GRABORIUS
1029 — 25th St., 9509 Cardont Detroit, Mich.

Tiek Pat Lengva

laikyti savo pinigus šitame stipriame Banke (po Valstijos Valdžios ir Diskonto Banko Kontrole) kaip ir kišti juos į krosnį virtuvėje, ar po žužinių (šieniku) — tik daug saugiau. Atnešk savo taupmenas čia, o pamatysi, ką reiškia tikrai žinoti, kad tavo sunkiai uždirbti pinigai yra apsaugoti.

Padėk savo pinigus prieš vasario 10 dieną, o gausi nuosimčius nuo vasario 1 d. — Nereikalauji nešti savo pinigų prieš mėnesio pirmą, kad gauti nuosimčius už pilną mėnesį! — užteks atnešti kada nebuk prieš vasario 10 d.

Bankas šį vakarą bus atdaras nuo 6 iki 8 val. Ateik šį vakarą, susiek su draugais — ir pradėk savo taupymo sąskaitą.

Gal tamsta neužmiršai apie mūsų Kalėdinį Taupymo Kliubą? Žinoma, ne. Ateik šandien ir pradėk savo fondą ateinančioms Metų šventėms — tasyk pinigai labai praverės. Dovanos, drabužiai, mokesčiai, investimentai — taupyk jiems šituo planu.

Central Manufacturing District Bank
1112 West 35th Street
Turtas virš \$7,000,000.00

Padaryk Einamąją Pradžią

Ar žinai, kad visai nėra per anksti pradėti sąskaitą 1923 m. Kalėdų Taupymo Kliubui? Ar žinai, kad suvis du tukstančiai depozitorijų šitame banke pradėjo savo sąskaitas 1922 m. kalėdiniais taupymams prieš gruodžio mėnesį 1921 m.?

Apsimoka padaryti einamąją pradžią ir, anot žmonių kalbos, juo anksčiau pradėsi, juo daugiau sutaupysi.

Ir, dar geriau, daugiau smagumo turėsi gruodyje, 1923 m., kuomet mūsų Kalėdinis Kliubas yra uždarymas ir tavo taupinių įrašas bus tau paskelbtas.

Mūsų Kalėdinis Kliubas yra atviras kiekvienam. Jokio narinio mokesnio nėra. Visa, kas reikia, tai ateiti ir savo pirmą Kliubinį depozitą padaryti.

PRISIDĖK ŠIANDIEN!

The Stock Yards Savings Bank
4162 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Lietuviai Daktarai

Lietuvių Doktorų Draugijos Nariai

DR. A. J. BERTASIUS
PHYSICIAN IR SURGEON
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.
Nedėlio 9 iki 11 ryto
Tel. Boulevard 5943
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 2201 W. 22nd St., kampas Leavitt St. Tel. Canal 6222
Rezidencija 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4988
Val. 1—4 ir 7—9, Ned. 10—12

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare, ir
2816 So. Michigan Ave.
Tel. Victory 9082
Nuo 1 iki 3 val. po piet.

DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 9 iki 9 val. vakare. Nedėlio nuo 10 iki 12 ryto.
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. G. K. KLAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Kampas 18th Street
Phone Canal 0257

DR. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 7 iki 8 v. v.
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. F. MATULAITIS
8709 Jos. Campau Ave.
DETROIT, MICH.
Ofiso val.: 1—3 dieną, 7—8 vak.
Tel. Market 6234, Market 4526

DR. A. MONTVID
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 3362
1824 Wabansia Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakaro
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

DR. M. T. STRIKOL'IS
Lietuvis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakaro
Nedėliomis ofisas yra uždarytas

DR. V. A. ŠIMKUS
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeris
3261 South Halsted St.
Tel. Boulevard 5052
Val. 10—12 A.M. 1—3 ir 6—9 P.M.
Ned. 10—12 A. M.
Residence Canal 2118

Pirmas Lietuvis
J. P. VARKALA & CO.
PUBLIC ACCOUNTANT
AUDITOR-ius
Ofisai:
3241 So. Halsted St.,
203 Dearborn St.
Chicago, Ill.
Telefonai:
Boulevard 5066
Harrison 6872

\$50 \$60 \$70
"Kuppenheimer" "L" sistemos ir kiti gerai žinomi PLOSCIAI
Jūsų Pasirinkimui \$27.50
Kiekvienas ploščius turi but paduotas be atsižūrėjimo į pelną ar nuostolį. Kiti ploščiai visu pagedaujamų gelumų, spalvų ir petrinu, vėliausiu ir senovinių madų \$10.95, \$16.95 ir \$22.50.
Vyrams ir Jaunuoliams garniturai 1 ir 2 kėlinėmis \$13.50, \$18.50, \$22.50, \$27.50, \$32.50 ir \$37.50.
S. GORDON
(Pristatytas Smulkmenų Prekybai).
1401 S. Halsted St., 739 W. 14 St.
Atdara kasdien, vakarais ir septintadieniais.

PINIGAI IS West Pullmano Lietuvon

West Pullmaniečiams ir kitiems pietų Chicagos gyventojams patogiausia įstaiga pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Kartano aptieka, 523 W. 120-th St., West Pullman, Ill.
Pinigai nueina Lietuvon greitai su pilna gvarantija. Iš West Pullmano siųskite pinigus Lietuvon per Naujienų Skyrų Kartano aptiekoje, 523 W. 120-th St., West Pullman, Ill.

MRS. A. MICHNIEVICZ AKUŠERKA
3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.
Telefonas Yards 1119

DR. HERZMAN — IS RUSIJOS —
Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektrinius prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.
Dienomis: Canal 3110 arba 0375
Naktį Drexel 950
Boulevard 4136
3313 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 15 metų
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos Chicago, Illinois.
Specialistas džiuvos Moteriškų, Vyrų ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po piet.
Telefonas Drexel 2980
Telefonas Drexel 2880

A. SHUSHO AKUŠERKA
Turis patyrimą moterų ligose; nupestingai prižiūri ligone ir kūdikį laike ligos.
10929 S. State St.
Chicago, Ill.

MR. WATKIEWICZ (Baniene)

Akušerka
3113 S. Halsted St.
Tel. Blvd. 3138
Per 15 metų pasekmingo praktikavimo turis patyrimą. Pasekmingai patarnauja prie gimdymo. Kiekviename atsitiktine teikiu ypatingą prižiūrėjimą. Duodu patarimus moterims ir merginoms veltui.

Dr. Maurice Kahn
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel.: Yards 994
Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 3 ir 7 iki 9 v., nedėliomis nuo 12 iki 1 val. po pietų.

DR. MARYA DOWIAT-SASS
5208 W. Harrison St.
Valandos 8—12 kasdieną ir 6—8 vakare išskiriant nedėliomis.

Dr. A. A. Roth
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyrų, Vaikų ir visų chroniškių ligų
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago.
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 dieną.
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Jei abejoji akimis, pasiteirauk Dr. A. R. BLUMENTHAL Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave.
Kampos 47-ton gat.
2-ros lubos.

Biznio Apžvalga

PASTABOS APIE BIZNIO DALYKUS

Prekyba su Europa. — Amerikos prekybai su Europa dar vis nesimato greitos progos pasitaikyti. Europa vis tebėra susmukusi, nupuolusi, suerzinta, susivaidijusi, demokratizuota.

Besėdint čia ramioj Amerikoj, ištikrųjų yra sunku suprasti Europos toki nupuolusį stovį. Rodo pačioj Europoj netrukut medžiagos ir turto ir žmonių naujoms gerovėms pagaminti. O betgi Europa viešoj gaminiui ar kurybos vietoj domę yra atkreipusi į ardyumą, grobimą iš vieno kito ir naudojama kitų darbo vaisiais. Tarytum kokio ypatingo bolševizmo liga būtų apsiėdusi Europos žmonių protus. Kad Europinės suirutės ir nelaimės šaknis keroja Europos žmonių ligotose protuose, apie tai bent iš čia žiūrint rodo negalima abejoti.

Ar atsiras Europoj koks nors stebuklingas Daktaras, kurs galėtų pagydyti Europos ligą — nuo to priklausio atgijimas Amerikos prekybos su Europa.

Tuo tarpu Europoj pastebime:

jog Rusija tebėra ekonomiškai sugriuvusi ir jog į metus laiko ten niekas nepasitaikė. (Amerikos valdžia paskelbė, jog nepripažino Rusijos valdžios kadangi iki šiol Rusija neįpildė reikalingų paduotų pripažinimui sąlygų ir tebėra politiškai ir ekonomiškai sugriuvusi);

jog Klaipėdoj gresia kilti karas;

jog rytuose gresia kilti karas del Mosul;

jog Vokietijos jaunuomenė organizuojasi į liuosnorių armiją ir yra užsidegusi karo dvasia;

jog Francijos ministrai, ir de ja su jais didžiama žmonių, yra išėję iš proto;

jog Vokietijos markė apsisotojo žemiaus net už Lenkijos markę ir vakar jau buvo galima gauti už \$1.00 apie 38,00 markių.

***

Tolesnis Imigracijos Varžymas ir Lietuvių Kvota. — Imigracijos varžymo įstatymas Amerikoj išsišalė Birželio 30 d., 1922 metais. Bet kongresas prašino įstatymo veikimą dar dviems metams, butent, iki Birželio 30-tos dienos, 1924 metų.

Šitas įstatymas paskiria kvotas kiek kokios tautos žmonių gali kas metas įvažiuoti į Ameriką. Kiekvienos tautos kvota turėjo būti trečias nuošimtis tos tautos žmonių Amerikoj pagal 1910 metų cenzo.

Pravedant šį įstatymą, lietuvių kvota atskirai nebuvo paroktuota ir įstatyme nepaduota. Lietuvių kvotos apskaičiavimas įvyko vėliau ir visai be įsigilino į dalyką. Niekas iš lietuvių tinkamu laiku neturėjo progos nurodyti Amerikos valdžiai į neteislingą lietuvių kvotos paskyrimą. Lietuvių dabartinioji kvota toli gražu nėra trečiu nuošimčiu Amerikos lietuvių skaičiaus 1910 metais. Pagal 1910 cenzo lietuvių skaičius Amerikoj buvo 211,235, iš kurio tai skaičiaus 70,272 buvo gimę Amerikoj. Sulig šituo skaičiu lietuvių kvota turėtų būti 6337. Vienok ji yra dabar tik 2310.

Tiesa, kad kaip 1910 taip 1920 cenzoje lietuvių skaičių įneša taip pat ir latviai. Todėl iš lietuvių kvotos turėjo būti paskirta ir latvių kvota. Valdžia, vienok, iš lietuvių skaičiaus paskyrė netik latvių kvotą, bet taip pat ir estų. To-

del dabar mes turime tokias kvotas:

Estonų — 1,348
Latvių — 1,540
Lietuvių — 2,310

Bet, jeigu ir visas šitas skaitlines sudėsimė į kruvą, tai turėsime 5,198, kas reiškia, kad nuo lietuvių kvotos dar be reikalo kur nors yra atmesta 1,139.

Lietuvių organizacijos turėtų koregičiausia nurodyti Amerikos valdžiai į šiuos faktus, ypač kada dabar kongresas svarstys naują imigracijos įstatymą.

Matyt, kad Suvienytų Amerikos Valstijų kongresas nepriartars fabrikantų reikalavimams atmesti imigracijos varžymus ir įleisti daugiau darbininkų į Ameriką. Šiame reikale kongresmanai elgiasi atsargiai, nenorėdami rustinti Amerikos Darbo Federacijos, kuri yra labiausia priešinga naujų atelvių įsileidimui į Ameriką.

Atstovų bute, kaip pranešama, imigracijos komitetas paruošė naują imigracijos įstatymą, kurs busiųjų neužilgo paduotas apsvartymui. Pagal šito įstatymo, jeigu jis bus priimtas, atelvių kvota būtų numažinta nuo trijų nuošimčių iki dviejų nuošimčių atelvių gyvenusių Amerikoj 1910 metais, o prie taip paskirtos kvotos būtų leista įvažiuoti dar 600 žmonių kiekvienos tautos.

Pagal šio įstatymo, nors jo kvotos būtų ir mažesnės, į Ameriką gali įvažiuoti daugiau atelvių negu iki šiol, nes įstatymas didesnio skaičiaus atelvių įsileidimą pveda nuožiūrai Darbo sekretoriaus. Jeigu Darbo sekretorius Amerikoj matys, kad čia trūksta kokios nors rūšies darbininkų, tai jis galės padauginti kvotas tų šalių iš kurių galima tokių darbininkų gauti. Įstatymas, taip jau, palengvinsias įvažiavimą Amerikon tiems, kurie čia turi pačias, vyrus, tėvus ar kitokias gimines su pirmomis ar antromis pilietiškomis popierėmis.

— Kl. Jurgelionis.

Klausimai ir Atsakymai.

Apie Case Plow Works Co. — Kokie pigesni šėrai pirktini.

Klausimas.

Gerbiamas Tamsta: Prašau Jusų paaiškinimo apie Case Plow Co. kaip su šia kompanija galėtų būti ir kiek jos šėrai verti. Taipgi prašau Jusų patarimo apie pirkimą šėrų — kokių kompanijų būtų geriausia pirkti — common stock arba ir prefered nebrangesnių kaip \$30 už šėrą. Su pagarba, — J. R.

Pinigus Lietuvon Siunčiame Doleriais ir Litais.

Mūsų Pinigų Siuntimo Skyrius Yra Išstobulintas Aukštame Laipsnyje ir patarnauja Lietuviams Kuogeriausiai.

Central Manufacturing District Bank

1112 W. 35th Street, Chicago.
Turtas virš \$7,000,000.

Tel. Yards 1138
STANLEY P. MAZEIKA
GRABORIUS IR Balsamutojas
Turtu automobilius visokiems reikalams. Kaina prieinama.
3319 Auburn Ave., Chicago.

Atsakymas.

Į Tamstos klausimą apie Case Plow Works Kompaniją ir jos šėrus galiu sakyti tiek. Šitos kompanijos šėrai mažai parduoda. Paskutinė jų kaina buvo apie \$3.00 už šėrą. Kompanija apart common šėrų turi dvejetainius rūšies preferred šėrus; abejį 7%. Iš šitos kompanijos preferred šėrų preferred first yra geresni, o preferred second yra menkos vertės. Ši kompanija yra perorganizuota Liepos mėnesį 1919, susidėjus į vieną daiktą dviem kompanijom, butent, J. I. Case Plow Works ir Wallis Tractor Co. Iki šiol naujoji Case Plow Works kompanija dirbo su gana dideliais nuostoliais nuo pat savo gyvavimo pradžios; nebemoka dividendų nei ant vieno šėro. Geresniam stovyje yra J. I. Case Thrashing Machine Co., kuri taipgi randasi Racine, Wisconsin. Ši kompanija moka reguliariai dividendus ant savo 7% preferred šėrų, bet nemoka dividendų ant common šėrų.

Iš pigesnių šėrų (butent, kaip prašote, nebrangesnių kaip po \$30.00) šiandien mano nuomone yra pirktini sekami šėrai:—

American Agricultural Chemical Co. — kainuoja šėras apie \$30.00
Chile Copper 27.00
Colorado Power Co. 20.00
Great Northern Ore. 30.00
International Nickel Common 14.00
Mississippi River Power common 25.00
Pere Marquette Common 30.00
St. Louis-San Francisco Ry. Common 22.00
Southern Railway Common \$22.00
Tennessee Electric Power Common 13.50
Pirkdamas šėrus pirktie ne vienos bet, jei galima, visų čia minėtų kompanijų. Užmokėkit už šėrus pilnai ir perveskit juos ant savo vardo.
— K. Jurgelionis.

NEW YORK HAMBURG
UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausias kelias į visas dalis
Lietuvos
Laivai išplaukia kas savaitė nuo priplaukos 86, North River, ties 46 gatve, per pietus.
Kajutos su 2, 4 ir 6 lojomis yra ant visų šitų laivų. Dideli valgomieji kambariai, salona ir visos promenadinės lubos tik 3 klesos pasaziūriams naudotis.
Laivai: "Mount Clay", "Hansa", "Bayern", Mount Carroll ir "Thuringya" taipgi specialės kajutos.
Nauji laivai trimi sruobais "Resolute", "Reliance" ir "Albert Ballin" veža 1, 2 ir 3 klesos pasaziūrius.
United American Lines
154 W. Randolph St., Chicago, Ill.
arba įgaliojė agnai.

DETROIT, MICHIGAN
West 1394 Homl. 6078
WM. J. STOLL CO., J. Balchunas pagalbininkas (arba asistentas)
GRABORIUS
1029 — 25th St., 9509 Cardoni Detroit, Mich.

Tiek Pat Lengva

laikyti savo pinigus šitame stipriame Banke (po Valstijos Valdžios ir Diskonto Banko Kontrole) kaip ir kišti juos į krosnį virtuvėje, ar po žiūžinių (šieniku) — tik daug saugiau. Atnešk savo taupmenas čia, o pamatysi, ką reiškia tikrai žinoti, kad tavo sunkiai uždirbti pinigai yra apsaugoti.

Padėk savo pinigus prieš vasario 10 dieną, o gausi nuošimčius nuo vasario 1 d. Nereikalauji nešti savo pinigų prieš mėnesio pirmą, kad gauti nuošimčius už pilną mėnesį — užteks atnešti kada nebuk prieš vasario 10 d.

Bankas šį vakarą bus atdaras nuo 6 iki 8 val. Ateik šį vakarą, susiek su draugais — ir pradėk savo taupymo sąskaitą.

Gal tamsta neužmiršai apie mūsų Kalėdinį Taupymo Klubą? Žinoma, ne. Ateik šiandien ir pradėk savo fondą ateinančioms Metų šventėms — tasyk pinigai labai praverės. Dovanos, drabužiai, mokesčiai, investimentai — taupyk jiems šituo planu.

Central Manufacturing District Bank

1112 West 35th Street
Turtas virš \$7,000,000.00

Padaryk Einamąją Pradžią

Ar žinai, kad visai nėra per anksti pradėti sąskaitą 1923 m. Kalėdų Taupymo Klubui? Ar žinai, kad suvisi du tukstantiniai depozitorij šitame banke pradėjo savo sąskaitas 1922 m. kalėdiniais taupymams prieš gruodžio mėnesį 1921 m.?

Apsimoka padaryti einamąją pradžią ir, anot žmonių kalbos, joo ankščiau pradėti, joo daugiau sutalpyti.

Ir, dar geriau, daugiau smagumo turėsi gruodyje, 1923 m., kuomet mūsų Kalėdinis Klubas yra uždarymas ir tavo taupinių įrašas bus tau paskelbtas.

Mūsų Kalėdinis Klubas yra atviras kiekvienam. Jokio narinio mokesnio nėra. Visa, kas reikia, tai ateiti ir savo pirmą Klubinį depozitą padaryti.

PRISIDĖK ŠIANDIEN!

The Stock Yards Savings Bank
4162 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Lietuviai Daktarai

Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

DR. A. J. BERTAŠIUS
PHYSICIAN IR SURGEON
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.
Nedėlio 9 iki 11 ryto
Tel. Boulevard 5913
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 2201 W. 22nd St., kampas
Leavitt St. Tel. Canal 6222
Rezidencija 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4988
Val. 1—4 ir 7—9. Ned. 10—12

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto;
nuo 5:30 iki 7:30 vakare, ir

DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 9 iki 9 val. vakare.
Nedėlio nuo 10 iki 12 ryto.
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. C. K. KLAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Kampas 18th Street
Phone Canal 0257

DR. J. KULIS
Lietuvius Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 7 iki 8 v.
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. F. MATULAITIS
8709 Jos. Campau Ave.
DETROIT, MICH.
Ofiso val.: 1—3 dieną, 7—8 vak.
Tel. Market 6234, Market 4526

DR. A. MONTVID
Lietuvius Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 3362
1824 Wabansia Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakaro
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

DR. M. T. STRIKOL'IS
Lietuvius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, ILL.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir
nuo 5 iki 8 vakaro
Nedėliomis ofisas yra uždarytas

DR. V. A. ŠIMKUS
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeris
3261 South Halsted St.
Tel. Boulevard 5052
Val. 10—12 A.M. 1—3 ir 6—9 P.M.
Ned. 10—12 A. M.
Residence Canal 2118

Pirmas Lietuvius
J. P. VARKALA & CO.
PUBLIC ACCOUNTANT
AUDITOR-ius
Ofisai:
3241 So. Halsted St.,
203 Dearborn St.,
Chicago, Ill.
Telefonai:
Boulevard 5066
Harrison 6872

\$50 \$60 \$70
"Kuppenheimer" "L" sistemos ir
kiti gerai žinomi PLOSCIAI
Jusų Pasirinkimui
\$27.50

Kiekvienas plokščius turi but paduotas be atsižūrijimo į pelną ar nuostolį. Kiti plokščiai visu pageidaujamu gumbui, spalvų ir petrinu, vėliausiu ir senoviniu madų \$10.95, \$16.95 ir \$22.50.

Vyrams ir Jaunuoliams garniturai 1 ir 2 kelnėmis \$13.50, \$18.50, \$22.50, \$27.50, \$32.50 ir \$37.50.

S. GORDON
(Pristatytas Smulkmenų Prekybai).
1401 S. Halsted St., 739 W. 14 St.
Atdara kasdien, vakarais ir septintadieniais.

PINIGAI

Iš
West Pullmano
Lietuvon

West Pullmaniečiams ir kitiems pietų Chicago gyventojams patogiausią įstaigą pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Kartano aptieka, 523 W. 120-th St., West Pullman, Ill. Pinigai nueina Lietuvon greitai su pilna gvarantija. Iš West Pullmano siųskite pinigus Lietuvon per Naujienų Skyrių Kartano aptiekoje, 523 W. 120-th St., West Pullman, Ill.

MRS. A. MICHNIEVICZ AKUSERKA
3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.
Telefonas Yards 1119

DR. HERZMAN
— IŠ RUSIJOS —

Gera Lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Fisk St.

VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.

Dienomis: Canal 3110 arba 0375

Naktį Drexel 950 Boulevard 4136

3313 So. Halsted St.

Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 15 metai
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiuvos
Moterišku, Vyrishku ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryto iki 1 val. po pietų.
Telefonas Drexel 2980
Telefonas Drexel 2880

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO AKUSERKA

Turiu patyrimą moterų ligose; rupestingai prižiūriu ligone ir kūdikį laike ligos.
10929 S. State St.
Chicago, Ill.

MR. WAITKIEWICZ
(Baniėnė)

Akušerka
3113 S. Halsted st
Tel. Blvd. 3138
Per 15 metų paskmingo praktikavimo turiu patyrimą. Pasekmingai patarnauju prie gimdymo Kiekviename atsitikime teikiu ypatingą prižiūrėjimą. Duodu patarimus moterims ir merginoms veltui.

Dr. Maurice Kahn
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel.: Yards 994

Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 3 ir 7 iki 9 v., nedėliomis nuo 12 iki 1 val. po pietų.

Tel. Austin 0737
DR. MARYA DOWIAT-SASS
5208 W. Harrison St.

Valandos 8—12 kasdien ir 6—8 vakare išskiriant nedėliadienis.

Rezidencijos tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9693

Dr. A. A. Roth
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moterishku, Vyrishku, Vaikų ir visų chronišku ligų

Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago.

Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po pietų, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 dieną.

Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Jei abejojai akimis, pasitark su **Dr. A. R. BLUMENTHAL**
Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave
Kampas 47-tos gat.
2-ros lubos.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8508

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$6.00 per year in Chicago.
5c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienų Ban-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsakovų kainos:	
Chicagoje — paštus:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Dviem mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui	1.00

Chicagoje per neštotojus:	
Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c

Suvienuojamoms Valstijoms ne Chicagoje	
paštus:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsakovams	
(Atpiginta)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25

Pilnais reikia atsiųsti pašto Money
Order, kartu su užsakymu.

Jiega pirm teisės.

Nors jau suviršum ketveri
metai, kaip pasibaigė pasa-
lio karas ir tapo padaryta
taika, bet Europoje nėra tų
santykių, kuriais turi but pa-
remtas taikos gyvenimas.

Karas yra tokia padėtis, ku-
rioje augščiausias autorite-
tas yra jiega: kas galinges-
nis, tas parbloškia silpnąjį
ir padiktuoja jam savo sąly-
gas.

Bet j karą beveik visi žmo-
nės žiuri, kaip į nelaimę.
Jisai yra išimtinai padėtis;
normalus žmonių gyvenim-
as yra taika. Taikoje gi
vyriausias autoritetas turi
but teisė. To gi teisės auto-
riteto kaip tik ir truksta
šiandie Europoje.

Francuzai, įsiverždami
Ruhro sritin, atmetė teisės
kelį ir pasiryžo išspręsti
savo nesutikimus su Vokietija
pagelba ginklo. Tuo bu-
du jie faktinai atgaivino
karo padėtį savo santykiuose
su Vokietija. Karo priemo-
nėmis gal but bus sprendžia-
mas ir ginčas tarp Anglijos
ir Turkijos. Į karo kelią gal
tekti stoti ir Klaipėdos kra-
sto gyventojams, kartu su Lie-
tuva, kadangi Santarvė at-
sisako pripažinti Mažosios
Lietuvos valdžią ir jos nuta-
rimą dėtis su Didžiąja Lie-
tuva. Karo pavojus grasi-
na ir iš Lenkijos bei Rusijos
pusės.

Kodel Europa, kuri, ro-
dos, jau galėjo patirti, ką
reiškia karo baisenybės, nie-
ku budu nepajiegia to pavo-
jaus išvengti? Kodel ji ne-
sugeba įvykinti taiką, kuri
duotų jai galimybės sutaisyti
savo suirusį ukį, pašalinti
badą ir išbristi iš skolų?

Todel, kad vadovaujančio-
sios jos klasės nesupranta,
jogei taprtautiniai santykiai
turi but sutvarkyti visai ki-
tokiais pagrindais, negu tie,
ant kurių jie stovėjo iki šiol.
Kiekvienam yra aišku, kad
tautos arba valstybės viduje
žmonės privalo vadautis
tarpusaviniuose santykiuose
teisės ir dorybės principais;
plėsimą ir žmogžudystę nie-

kas nemėgins teisinti tuo,
kad plėšikas arba žmogžū-
dys yra stipresnis, negu jo
auka. Bet tarptautiniuose
santykiuose viešpatauja vi-
sai kitokie supratimai: čia
kieno galia, to ir valia; kas
daugiau pajiegia, tas dau-
giau plėšia. Karo laimėtojas
skaitosi net didvyriu!

Darbininkų klasėje jau
seniai girdėt balsų, kurie
griežtai smerkia tokį pro-
tavimą. Jau apie 60 metų
atgal pirmasis darbininkų In-
ternacionalas, vadaujamas
Karolio Markso, pareiškė,
jogei tautų santykiuose turi
but įgyvendinti tie patys
teisės ir dorybės pamatai,
kurių laikosi žmonės sulig
kito. Ir šiandie mes ma-
tome, kad visose Europos
šalyse visų-pirma darbinin-
kų organizacijos — socia-
listų partijos ir profesinės
sąjungos — kelia protestus
prieš Francijos militaristus,
prieš taikos ardymą ir prie-
spaudos politiką.

Vienok, jeigu norima, kad
tautų santykiuose teisė bu-
tų pastatyta augščiaus, negu
brutalinė jiega, tai tautos tu-
ri sutverti ir tokią įstaigą,
kurios autoritetui pasiduotų
kiekviena atskira tauta. Jei-
gu Versailės taikos metu
butų buvusi įkurta tikra
Tautų Sąjunga, o ne jos kari-
katura, tai tokie įvykiai, ko-
kius mes dabar matome Pa-
reinės krašte, artimuose Ry-
tuose ir t. t., vargiai butų ga-
lėję atsitikti.

Pasaulis šiandie stovi
prieš dilemą: sutvarkyti tau-
tų santykius naujais pama-
tais — arba kęsti nuolati-
nius-karus ir karo padėtį.
Jeigu viešpataujančios kla-
sės neįstengs įvesti to naujo
sutvarkymo, tai jos turės
užleisti vietą darbininkams.
Nes amžinai kariauti ir
rengtis prie naujų karų
žmonija negali.

Apžvalga

KETVIRTOJO KOMUNISTŲ KONGRESO PASLAPTYS.

Ketvintojo Maskvos interna-
cionalo kongreso tarimai bu-
tų pasilikę pasauliui paslapti-
mi, jeigu Francijos komunis-
tas Ferdinand Faure nebūtų
užprotavęs prieš Maskvos
slaptąją diplomatiją.

Kongresas svarstė sekamą
klaušiną: kokias instrukcijas
internacionalas turi duoti sa-
vo sekėjams namie ir užsie-
niuose, jeigu Maskvos valdžia
kartais nutartų raudonosios
armijos pagelba įsimaityti į
pasaulio reikalus.

Bucharinas patiekė rezoliu-
ciją, kurią Maskvos kongresas
ir priėmė. Sulig ta rezoliucija
kitų šalių komunistai privalo
stoti į buržuazines armijas, jei-
gu tik tos šalys padeda Rusi-
jos armijai kariauti prieš ko-
kią nors valstybę.

Bucharinas pareiškė, jog
ta komunistų politika esanti
priešinga pacifizmui. Girdi,
Maskva turinti pilnos teisės
ginklų pagelba įsimaityti į ki-
tų tautų reikalus, jeigu tik
toks karas gali suteikti nau-
dos pasaulio proletariato re-
voliucijai. Bucharinas sako:

„Šiandie, kai liko sukurta
proletarinė sovietų respubli-
ka, tautų ginimosi klausimas
turi buti sprendžiamas ki-
taip. Visų šalių proletariato
pareiga yra ginti proletari-
nę valstybę ir padėti jai pra-

plėsti savo rubežius, nes tuo
budu taipgi praplėčiama pa-
saulio proletariato revoliusi-
ja.

„Nėra tokių principų, ku-
rie neleistų mums sudaryti
koalicijos su buržuazine val-
stybe. Ištikus karui mums
kiekviename atvėlyje reikia
vaduotis tomis progomis, ko-
kių tas karas gali suteikti.”

Visur komunistai turi remti
Maskvos koaliciją su kokia
nors buržuazine valstybe ir da-
ryti viską, kad karui ištikus
ta koalicija laimėtų pergalę.
Francijos socialistų laikraščiai
griežtai smerkia tą bolševikų
politiką, nurodydami į tai,
jog raudonoji armija gali su-
daryti sąjungą su vokiečių mo-
narchistais.

Viennos „Arbeiter Zeitung“
irgi stebisi tokiu tarimu:

„Maskvos valdonų many-
mu, Vokietijai visai nereik-
kia buti sovietų respublika,
kad gavus Rusijos raudono-
sios armijos paramą. Sovie-
tų Rusija gali nuspręsti, jog
Stinneso ir Hindenburgo val-
doma Vokietija yra pilnai
atatinama sąjungininkė,
ypač jeigu Maskvos valdo-
nams pasirodytų, jog karas
gali atnešti pasaulio proleta-
riato revoliucijai naudos.”

Bucharino manymu, ne tik
Vokietijos proletariatas turėtų
stoti į sujungtą Trockio —
Hindenburgo armiją, bet taipgi
ir Francijos proletariatas tu-
rėtų padėti Rusijos ir Vokie-
ties išbėkusioms armijai nu-
versti Poincarės režimą.

„Arbeiter Zeitung“ nurodo į
tą faktą, jog Londono, Vien-
nos ir Amsterdamo internacio-
nalai grąšina paskelbti genera-
linį streiką, kad tuo budu įvy-
kinus taiką. Bet Maskvos in-
ternacionalas tuo pačiu laiku
ruošiasi skelbti karą. Maskvos
diktatoriai iki šiol visuomet
smerkavo Europos socialis-
tus už jų „socialistinį patrio-
tizmą“ ir „internacionalinės
taikos išdavystę.” Tačiau dabar
tie diktatoriai savinasi sau iš-
imtinis teisės skelbti karą, da-
ryti intervencijas ir net kurti
sąjungas su reakcinėmis val-
džiomis.

Norvegijos komunistų parti-
jos pildomasis komitetas jau
pareiškė savo nusistatymą link
tos bolševikų karinės politikos:
dauguma balsų liko nutarta
apleisti Maskvos internacio-
nala.

Matoma, užsienio komunis-
tai nemano, kad galima remti
kiekvieną avanturistinį Troc-
kio ir jo šaikos žygį.

NEZINOMAS KAS YRA LIE- TUVOS PREZIDENTU.

„Lietuvos Žin.“ mes skaito-
me štai kokią dalyką:

„Berlyno Lietuvos Res-
publikos atstovybė iki šiol
dar nėra gavusi valdžios pra-
nėsimą apie prezidento išrin-
kimą. Kaikuriuos Lietuvos už-
sieny esančios įstaigos net
du kartu buvo paklaususios
musų valdžios, kas yra pre-
zidentu dabar, bet atsaky-
mo į paklausimą dar nesu-
silaukė.”

Turint omenyje, jog ta ži-
nia tilpo sausio 9 d., negali-
ma nesistebėti Lietuvos vald-
žios nerangumu. Ir jeigu net
su valdžios organais taip ap-
siesinama, tai jau pigu numa-
nyti, kaip ta valdžia rupinasi
atskirų piliečių reikalais.

LATVIJOJE.

Latviai turi nemažai vargo
su naujų pinigų įsteigimu. „L.
Z.“ rašo:

„Valstybinių popierių eks-
pedicijos valdyba buvo pa-
kvietusi iš Rusijos specialistą
graverį, naujiems piniginiams
ženklams latams gravuoti.
„Dabar tas specas“ kaž-
kur dingio ir direkcija yra

priversta pakeisti lato pieši-
ni.

„Tai jau antras panašus
atsitikimas, nes 500 rubli-
nių ženklų graveris taip pat
dingio ir nežinomo pasirodė
apyvartoj netikri 500 rublių
ženklai.”

Ten pat pranešama, jog Lat-
vijos pramonė neblogin vysto-
si:

„Latvių pramonės depar-
tamento pranešimu, gruod-
žio 1922 m. Latvijoje buvo
1,845 pramonės įmonių, ku-
riose dirbo 30,839 darbinin-
kai.

„1921 m. tokių įmonių bu-
vę 1,609 ir jose dirbę 26,643
darbininkai.”

Iš Socialdemokratų Partijos darbuotės Lietuvoje.

Rašo K. BIELINIS.

Praeitą kartą man teko vi-
sai trumpai pažymėti kas yra
nuveikta s.-d. frakcijos, ginant
darbininkų reikalus, naujajai
Lietuvos Seime. Dabar ten-
ka atsizvelgti į netolimą pra-
eitį į soc. dem. frakcijos dar-
bus Lietuvos St. Seime.

Pirmiausia turime pažymė-
ti, kad Steig. Seime musų
draugams teko vienim vieniems
kovoti su musų buržuazijos re-
akcija, valdžios agentų sauva-
le ir darbininkų judėjimo var-
žymas. Jie gynė profesines sa-
jungas, jų darbuotojus nuo ka-
lėjimų, tremimų ir mirties
bausmių, statė reikalavimus
St. Seimo daugumai praveisti
įstatymus 8 val. darbo dienos,
draudimus nuo ligos ir t. t. ir
t. t. — visai nekalbant apie
kovą už bendrus Lietuvos žmo-
nių reikalus, keliant aikštėn re-
akcinius klerikalų sumanymus
delei sujungimo Lietuvos su
versti Poincarės režimą.

„Arbeiter Zeitung“ nurodo į
tą faktą, jog Londono, Vien-
nos ir Amsterdamo internacio-
nalai grąšina paskelbti genera-
linį streiką, kad tuo budu įvy-
kinus taiką. Bet Maskvos in-
ternacionalas tuo pačiu laiku
ruošiasi skelbti karą. Maskvos
diktatoriai iki šiol visuomet
smerkavo Europos socialis-
tus už jų „socialistinį patrio-
tizmą“ ir „internacionalinės
taikos išdavystę.” Tačiau dabar
tie diktatoriai savinasi sau iš-
imtinis teisės skelbti karą, da-
ryti intervencijas ir net kurti
sąjungas su reakcinėmis val-
džiomis.

Norvegijos komunistų parti-
jos pildomasis komitetas jau
pareiškė savo nusistatymą link
tos bolševikų karinės politikos:
dauguma balsų liko nutarta
apleisti Maskvos internacio-
nala.

Matoma, užsienio komunis-
tai nemano, kad galima remti
kiekvieną avanturistinį Troc-
kio ir jo šaikos žygį.

„Berlyno Lietuvos Res-
publikos atstovybė iki šiol
dar nėra gavusi valdžios pra-
nėsimą apie prezidento išrin-
kimą. Kaikuriuos Lietuvos už-
sieny esančios įstaigos net
du kartu buvo paklaususios
musų valdžios, kas yra pre-
zidentu dabar, bet atsaky-
mo į paklausimą dar nesu-
silaukė.”

Turint omenyje, jog ta ži-
nia tilpo sausio 9 d., negali-
ma nesistebėti Lietuvos vald-
žios nerangumu. Ir jeigu net
su valdžios organais taip ap-
siesinama, tai jau pigu numa-
nyti, kaip ta valdžia rupinasi
atskirų piliečių reikalais.

Latviai turi nemažai vargo
su naujų pinigų įsteigimu. „L.
Z.“ rašo:

„Valstybinių popierių eks-
pedicijos valdyba buvo pa-
kvietusi iš Rusijos specialistą
graverį, naujiems piniginiams
ženklams latams gravuoti.
„Dabar tas specas“ kaž-
kur dingio ir direkcija yra

3) Soc.-dem. tenka reikalan-
ti skubios žemės reformos įsta-
tymo, nusavinant žemes be at-
lyginimo ir su visu invento-
riumi, kurs turi pereiti dvarų
darbininkų žinion.

4) Įvykus žiuriams žvalgy-
bos darbams Mariampolėje,
švenčiant 1921 m. pirmosios
gegužės dieną ir gresiant mir-
ties bausmei suimtiems Utenos
apskirtyje, musų draugams
tenkė įteikti interpeliacijas val-
džiai, kelti aikštėn žvalgybos
darbus, sunkiai kovoti ir pa-
rodyti Lietuvos darbininkams
ir visuomenei tikrąjį „krikš-
čioniškosios“ Lietuvos veidą.

5) Vykstant profesinių są-
jungų persekiojimui, einant
susirinkimų laisvės, žodžio ir
spaudos varžymams, kišantis
milicijai į darbininkų streikus,
— visa tai keliama aikštėn.

6) Svarstant ligonių kasų
įstatymą, s.-d. frakcija kovoja
ir už patį įstatymą ir už tai,
kad darbininkų draudimas nuo
ligos butų padarytas valdžios
ir darbdavių lėšomis.

7) Sunki dvarų ir žemės
ukio darbininkų padėtis. Kare
žuvusiųjų šeimynoms: našlėms,
našlaičiams ir esantiems dva-
ruose invalidams ir neteku-
siems sveikatos neduodama nei
duonos nei buto. Soc. dem.
frakcijai tenka sunkią vesti
kovą už tų santikių sunorma-
vimą, apart to tik musų drau-
gams tenka reikalauti dvarų
ir žemės ukio darbininkams
8 val. darbo dienos, nustaty-
mo minimumu atlyginimo už
darbą ir t. t.

Tai tik svarbesnės tos dar-
buotės ruožai. Tik tie reikalai,
kurie tiesioginiai liečia Lie-
tuvos darbininkus. Jeigu paini-
sime kitus klausimus, kurie
dalinai įvardyti pradžioje šio
straipsnelio ir pridėsimė nuo-
latinę kovą prieš karo stovį
Lietuvoje, kova už mokslo ir
mokyklų laisvę, kova su kleri-
kalais, svarstant Lietuvos nuo-
latinę konstituciją ir visus ki-
tus klausimus, tai ir politiniam
bemoskliui bus aišku, kad Lie-
tuvos socialdemokratams buvo
tekę visi kovos sunkumai ne-
tik už specialius darbininkų
reikalus, bet ir už pamatines
Lietuvos liaudies teises.

Komunistai, „vienintėli dar-
bininkų atstovai“ darė klaidų
vieną po kitos, ardė darbinin-
kų vienybę, skleidė melus, pra-
vardžiavosi ir besėdėdami, kaip
sakoma, ant jurės kranto ir
laukė giedros, arba įsakymų iš
Maskvos, kaip ir kada pamai-
nyti savo kailis ir po laikui
prisipažinti esą klaidų prida-
rę.

DU ŽMONĖS UZMUŠTI AUTOMOBILIAIS.

Vakar Chicago nelaimėse
su automobiliais tapo užmuš-
ti du žmonės. Tai jau 51 žmo-
gus tapo užmuštas automobi-
lių šiais metais.

Redakcijos Atsakymai

L. N. B. Korespondentui, Ci-
cero. — Jūsų žinutės apie L.
N. B.-vės koncertą netalpinome.
Patalpinome tokią pat ži-
nutę, kurią prisituntė anksčiau
kitas korespondentas.

Amerikos darbininkai lie- viai ir Klaipėda

Kaip tik Klaipėdos krašto
lietuviai sukilo prieš talkinin-
kų nežmoniską išnaudojimą
tos šalies gyventojų, kaip tik
žinios žaibo greitumu perlėkė
visą pasaulį, tuojau Amerikos
lietuvuose darbininkuose gi-
mė dvi priešingos viena kitai
mintys — viena dalis subruzo-
do darbuotis visokiems budais,
kad padėti Klaipėdos krašto
žmonėms kovoti, kita dalis
priešinosi tam sakydami, jog
ten kova eina ne už darbinin-
kų reikalus, todėl nėsą reika-
la remti jų. Bet ištikrųjų toki
žmonės, kurie priešinos to-
kiam darbui kaip paliosavi-
mas iš imperialistų budais, yra
labai trumparegiai, arba prie-
šai darbininkų klasės, nes
kiekvienas sąmoningas darbi-
ninkas žiūrįs kiek plačiau į
ateitį, privalo remti tokį suki-
limą, nežiurint kas tenai pa-
kėlė ginklą prieš santarvės
pastatytą valdžią Klaipėdos
krašte ir uždrožė smugį Fran-
cijios imperializmui. Tas smū-
gis nemaža neša naudos ir dar-
bininkų klasei.

Nors da tikrai negalima pa-
sakyti, kur bus priskirtas
Klaipėdos kraštas, bet šiaip ar
taip santarvė turės labiau
skaitytis su tos šalies gyvento-
jais, negu pirmiau, kol žmo-
nės ramiai kentėjo. Jeigu pa-
vyktų Mažąją Lietuvą sujung-
ti su Didžiąja, tuomet ne tik
Klaipėdos krašto darbininkams
ateitį butų lengvesnė kova,
bet ir Didžiosios Lietuvos dar-
bininkams. Tuo tarpu, tiesa,
neina tiesioginė kova už dar-
bininkų reikalus, bet pažiū-
rėkim štai ką: jeigu Lietuva
susijungus su Klaipėdos kra-
stu gaus sau kelią į plačiasias
jures, o jurėmis ir į visą pa-
saulį, tuomet liūsai galės sa-
vasias prekes išvesti ir reika-
lingus daiktus sau parsigaben-
ti iš kitų šalių nekludant kitų
šalių muitinių ir pinigai atli-
gams tenka reikalauti dvarų
ir žemės ukio darbininkams
8 val. darbo dienos, nustaty-
mo minimumu atlyginimo už
darbą ir t. t.

Tai tik svarbesnės tos dar-
buotės ruožai. Tik tie reikalai,
kurie tiesioginiai liečia Lie-
tuvos darbininkus. Jeigu paini-
sime kitus klausimus, kurie
dalinai įvardyti pradžioje šio
straipsnelio ir pridėsimė nuo-
latinę kovą prieš karo stovį
Lietuvoje, kova už mokslo ir
mokyklų laisvę, kova su kleri-
kalais, svarstant Lietuvos nuo-
latinę konstituciją ir visus ki-
tus klausimus, tai ir politiniam
bemoskliui bus aišku, kad Lie-
tuvos socialdemokratams buvo
tekę visi kovos sunkumai ne-
tik už specialius darbininkų
reikalus, bet ir už pamatines
Lietuvos liaudies teises.

Kad pramonės išsivystymas
duoda daugiau progos darbi-
ninkams apsisiviesti, tai tą pa-
rodo pavyzdžiui Vokietija,
Anglija ir kitos šalys. Kur
pramonė labiau išsivystčius,
ten ir darbininkų apšvieta kur
kas aukščiau pakilus negu Ru-
sijoje arba kitose tokiose šaly-
se, kur pramonė nėra išvysty-
ta; Taigi rėdos susipratę lie-
tuvai darbininkai neturėtų prie-
šintis, bet remti visokiems bu-
dais, kad padėjus Klaipėdos
krašto žmonėms pasiiluosuoti
iš po svetimųjų jungo ir prisi-
dėti prie Lietuvos.

Gaila, kad ne visi darbinin-
kai taip supranta. Štai paimki-
me Brooklyno šmeižikų lapą
„Laisvė“ o pamatysime, kad
beveik kožnam numerį agituo-
ja savo skaitytojus neduoti au-
kų Klaipėdos kovojantiems
žmonėms. Bet „Laisvės“ ska-
itytojai turėtų tų pony, kurie
diktuoja per „Laisvę“ pak-
lausti, kodel ilgiausiais straips-
niais agitavo Anglijos darbinin-
kus remti Airiją, kuomet toji
kovojė prieš Anglijos valdžią
del pasiiluosavimo iš jos jun-
go? Argi Airijos žmonės kuo
geresni už Klaipėdos krašto
žmones? O gal jau „Laisvės“
toks principas, kad remti kas
svetima, apleisti kas sava?
S. Naudžius.

Kultūros darbas.

(Musų korespondento)

Viekniai, Mažeikių apskr. —
Renkant Seimą kairieji čia ga-
vo apie 2,200 balsų, o dešinieji
apie 1750.

Laikė rinkimų čia buvo ne-
mažas politinis judėjimas: bu-
vo daug susirinkimų, mitingų,
net ir bažnyčioje, įsisteigė val-
stiečių liaudininkų partijos
skyrjus, socialdemokratų par-
tijos skyrjus, susiorganizavo
socialistinio jaunimo „Ziežir-
bos“ skyrjus. Bet dabar, po
rinkimų, tas judėjimas kiek
suslugo; nebėr nei susirinkimų,
nei mitingų, isikurusios orga-
nizacijos apsnudo.

Tiesa, dabar žiema, šalta,
Pavasari, tur but, vėl atkurs.
Šiek tiek labiau kruta ukini-
kai; jie steigia ukio draugiją,
kredito draugiją. Reiškia, grie-
biasi ekonomijos. Reikėtų ir
darbininkams eiti jų pėdomis
ir pardėti kurti savo ekonomi-
nes profesines sąjungas. Bet
bėda, jie labai pasiskirstę į
partijėles, kuopeles, neturi va-
dy, tai nieko ir nebegali pada-
ryti. Be to, gal kiek slėgia upą
ir krikščionių diktatura.

Iš kultūrinių įstaigų reikia
paminėti Vieksnės Knygynas
prie vartotojų b-vės „Ažuolas.“
Knygynas įsikūrė dar tik me-
tai, bet jau daug gero ir nau-
dos suteikė vieksniečiams. Knygynas
jau turi virš 800
knygų; į jį pareina virš 100
įvairių laikraščių ir žurnalų.
Knygos ir laikraščiai yra duo-
dami žmonėms skaityti dykai
ir nėra vienpusiškos. Čia ran-
dasi įvairaus turinio ir pak-
raipos knygų ir laikraščių.
Gal del to jį ir vieksniečiai pa-
mėgo. Dabar jis jau turi apie
300 lankytojų.

Rašant apie knygyną negali-
ma nepažymėti tai, kad jis įsi-
kurė ir išaugo žymiai padedant
Čikagos „Vieksniečių Klubiui“,
kuris prisituntė tam reikalui
apščiai pinigų ir knygų, taip
pat prisituntė Amerikos laik-
raščių. Garbė už tai Čikagos
vieksniečiams! Kad ir kitų ko-
lonijų lietuviai taip paremtų
Lietuvos užkampių kultūrą, tai
Lietuva greit paliktų švieses-
nė.

Minėtasis klubas taip pat
šelpia Vieksnių vidurinį mo-
kyklą, padėdamas jai pasista-
tyti namus.

Taigi amerikiečiai Vieksnių
visuomeniniam ir kultūriniam
gyvenimui daug reiškia.

Vieno labai svarbaus dalyko
Vieksniams dar truksta — tai
salės arba svetainės, kur butų
galima daryti susirinkimai,
paskaitos, vakarai, koncertai.
Labai laukiame, kada viduri-
nė mokykla (progimnazija)
pasistatys namus, kur bus di-
delė tinkama tam salė.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
Editor P. Grigaitis.
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8508
Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
5c per copy.
Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.
Naujienos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienų Ren-
dovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsakovėms kainos	
Chicagoje — paštui	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Vienu mėnesiui	1.75
Vienu mėnesiui	1.00
Chicagoje per neįteiktus:	
Vieną kopiją	3c
Savaitel	18c
Mėnesiui	75c
Suvienytose Valstijose ne Chicagoje	
paštui	
Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Vienu mėnesiui	1.50
Vienu mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsieniuose	
(Atpiginta)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
P pinigais reikia atsiųsti pašto Money	
Orderiu, kartu su užsakymu.	

Jiega pirm teisės.

Nors jau suvyršum ketveri metai, kaip pasibaigė pasaulio karas ir tapo padaryta taika, bet Europoje nėra ty santykių, kuriais turi būti paremtas taikos gyvenimas. Karas yra tokia padėtis, kurioje augščiausias autoritetas yra jiega: kas galingsnis, tas parbloškia silpnąjį ir padiktuoja jam savo sąlygas.

Bet j karą beveik visi žmonės žiuri, kaip į nelaimę. Jisai yra išimtinai padėtis, normalus žmonijos gyvenimas yra taika. Taikoje gi vyriausias autoritetas turi būti teisė. To gi teisės autoriteto kaip tik ir truksta šie dieniai Europoje.

Francuzai, įsiverždami Rūro sritin, atmetė teisės kelią ir pasiryžo išspręsti savo nesutikimus su Vokietija pagalba ginklo. Tuo būdu jie faktinai atgaivino karo padėtį savo santykiuose su Vokietija. Karo priemonėmis gal but bus sprendžiamas ir ginčas tarp Anglijos ir Turkijos. Į karo kelią gal tekti stoti ir Klaipėdos krašto gyventojams, kartu su Lietuva, kadangi Santarvė atsisako pripažinti Mažosios Lietuvos valdžią ir jos nutarimą dėtis su Didžiąja Lietuva. Karo pavojus grasi ir iš Lenkijos bei Rusijos pusės.

Kodel Europa, kuri, rodos, jau galėjo patirti, ką reiškia karo baisenybės, nieku būdu nepajiegia to pavojaus išvengti? Kodel ji nesugeba įvykinti taiką, kuri duotų jai galimybės sutaisyt savo suirųsį ūkį, pašalint badą ir išbristi iš skolų?

Todel, kad vadovaujančiosios jos klasės nesupranta, jogei taprtautiniai santykiai turi būti sutvarkyti visai kitokiais pagrindais, negu tie, ant kurių jie stovėjo iki šiol. Kiekvienam yra aišku, kad tautos arba valstybės viduje žmonės privalo vadautis tarpusaviniuose santykiuose teisės ir dorybės principais; plėsimą ir žmogžudystę nie-

kas nemėgins teisinti tuo, kad plėšikas, arba žmogžudys yra stipresnis, negu jo auka. Bet tarptautiniuose santykiuose viešpatauja visai kitokie supratimai: čia kieno galia, to ir valia; kas daugiau pajiegia, tas daugiau plėšia. Karo laimėtojas skaitosi net didvyriu!

Darbininkų klasėje jau seniai girdėt balsų, kurie griežtai smerkia tokį protavimą. Jau apie 60 metų atgal pirmasis darbininkų Internacionalas, vadaujamas Karolio Markso, pareiškė, jogei tautų santykiuose turi būti įgyvendinti tie patys teisės ir dorybės pamatai, kurių laikosi žmonės sulig kits kito. Ir šandie mes matome, kad visose Europos šalyse visų-pirma darbininkų organizacijos — socialistų partijos ir profesinės sąjungos — kelia protestus prieš Francijos militaristus, prieš taikos armdą ir priešpaudos politiką.

Vienok, jeigu norima, kad tautų santykiuose teisė būtų pastatyta augščiaus, negu brutalinė jiega, tai tautos turi sutverti ir tokią įstaigą, kurios autoritetui pasiduotų kiekviena atskira tauta. Jei-gu Versailės taikos metu būtų buvusi įkurta tikra Tautų Sąjunga, o ne jos kari-katura, tai tokie įvykiai, kokius mes dabar matome Paireinės krašte, artimuose Rytuose ir t.t., vargiai būtų galėję atsitikti.

Pasaulis šandie stovi prieš dilemą: sutvarkyti tautų santykius naujais pamatais — arba kęsti nuolatinius karus ir karo padėtį. Jeigu viešpataujančios klasės neįstengs įvesti to naujo sutvarkymo, tai jos turės užleisti vietą darbininkams. Nes amžinai kariauti ir rengtis prie naujų karų žmonija negali.

Apžvalga

KETVIRTOJO KOMUNISTŲ KONGRESO PASLAPTYS.

Ketvirtojo Maskvos internacionalo kongreso tarimai būtų pasilikę pasauliui paslaptimi, jeigu Francijos komunistas Ferdinand Faure nebūtų užprotestavęs prieš Maskvos slaptąją diplomatią.

Kongresas svarstė sekamą klausimą: kokias instrukcijas internacionalas turi duoti savo sekėjams namie ir užsieniuose, jeigu Maskvos valdžia kartais nutartų raudonosios armijos pagalba įsimaityti į pasaulio reikalus.

Bucharinas patiekė rezoliuciją, kurią Maskvos kongresas ir priėmė. Sulig ta rezoliucija kitų šalių komunistai privalo stoti į buržuazines armijas, jeigu tik tos šalys padeda Rusijos armijai kariauti prieš koki nors valstybę.

Bucharinas pareiškė, jog ta komunistų politika esanti priešinga pacifizmui. Girdi, Maskva turinti pilnos teisės ginklų pagalba įsimaityti į kitų tautų reikalus, jeigu tik toks karas gali suteikti naudą pasaulio proletariato revoliucijai. Bucharinas sako:

„Šandie, kai liko sukurta proletarinė sovietų respublika, tautų giminis klausimas turi būti sprendžiamas kitaip. Visų šalių proletariato pareiga yra ginti proletarinę valstybę ir padėti jai pra-

plėsti savo rubežius, nes tuo būdu taipgi praplėčiama pasaulio proletariato revoliucija.

„Nėra tokių principų, kurie neleistų mums sudaryti koalicijos su buržuazine valstybe. Ištikus karui mums kiekvienam atvėlyje reikia vaduotis tomis progomis, kokių tas karas gali suteikti.“

Visur komunistai turi remti Maskvos koaliciją su kokia nors buržuazine valstybe ir daryti viską, kad karui ištikus ta koalicija laimėtų pergalę. Francijos socialistų laikraščiai griežtai smerkia tą bolševikų politiką, nurodymai į tai, jog raudonoji armija gali sudaryti sąjungą su vokiečių monarchistais.

Viennos „Arbeiter Zeitung“ irgi stebisi tokiu tarimu:

„Maskvos valdonų many-mu, Vokietijai visai nereikia būti sovietų respublika, kad gavus Rusijos raudonosios armijos paramą. Sovietų Rusija gali nuspręsti, jog Stinneso ir Hindenburgo valdoma Vokietija yra pilnai atatinama sąjungininkė, ypač jeigu Maskvos valdonams pasirodytų, jog karas gali atnešti pasaulio proletariato revoliucijai naudos.“

Bucharino manymu, ne tik Vokietijos proletariatas turėtų stoti į sąjungą Trockio — Hindenburgo armijai, bet taipgi ir Francijos proletariatas turėtų padėti Rusijos ir Vokietijos įsibriovusiai armijai nuversti Poincarės režimą.

„Arbeiter Zeitung“ nurodo į tą faktą, jog Londono, Viennos ir Amsterdamo internacionalai grąšina paskelbti generalinį streiką, kad tuo būdu įvykinus taiką. Bet Maskvos internacionalas tuo pačiu laiku ruošiasi skelbti karą. Maskvos diktatoriai iki šiol visuomet smerkdavo Europos socialistus už jų „socialistinį patriotizmą“ ir „internacionalinės taikos išdavystę.“ Tačiau dabar tie diktatoriai savinasi sau išimtinis teisės skelbti karą, daryti intervencijas ir net kurti sąjungas su reakcinėmis valdžiomis.

Norvegijos komunistų partijos pildomasis komitetas jau pareiškė savo nusistatymą link to, kad būtų liko nutarta apleisti Maskvos internacionalą. Matoma, užsienio komunistai nemano, kad galima remti kiekvieną avantūristinį Trockio ir jo šalkos žygį.

NEŽINO, KAS YRA LIETUVOS PREZIDENTU.

„Lietuvos Žin.“ mes skaitome štai kokią dalyką:

„Berlyno Lietuvos Respublikos atstovybė iki šiol dar nėra gavusi valdžios pranešimo apie prezidento išrinkimą. Kaikuriuos Lietuvos užsieny esančios įstaigos net du kartu buvo paklausiusios mūsų valdžios, kas yra prezidentu dabar, bet atsakymo ir paklausimą dar nesilaikė.“

Turint omenyje, jog ta žinia tilpo sausio 9 d., negalima nesistebėti Lietuvos valdžios nerangumu. Ir jeigu net su valdžios organais taip apsieinama, tai jau pigu numanyti, kaip ta valdžia rupinasi atskirų piliečių reikalais.

LATVIJOJE.

Latviai turi nemažai vargo su naujų pinigų įsteigimu. „L. Z.“ rašo:

„Valstybinių popierių ekspedijcijos valdyba buvo pakvietusi iš Rusijos specialistą graverį, naujiems piniginiams ženklams latams gravuoti.“ „Dabar tas specas“ kaž kur dingo ir direkcija yra

priversta pakeisti lato piešimą.

„Tai jau antras panašus atsitikimas, nes 500 rublių ženklų graveris taip pat dingo ir neužlgo pasirodė apyvartoj netikri 500 rublių ženklai.“

Ten pat pranešama, jog Latvijos pramonė neblogo vystosi:

Iš Socialdemokratų Partijos darbuotės Lietuvoje.

Rašo K. BIELINIS.

Praeitą kartą man teko visiškai trumpai pažymėti kas yra nuveikta s.d. frakcijos, ginant darbininkų reikalus, naująjame Lietuvos Seime. Dabar tenka atsižvelgti į netolimą praeitį ir soc. dem. frakcijos darbus Lietuvos St. Seime.

Pirmiausia turime pažymėti, kad Steig. Seime mūsų draugams teko vienai vienimui kovoti su mūsų buržuazijos reakcija, valdžios agentų savulaikiu ir darbininkų judėjimo varžymas. Jie gynė profesines sąjungas, jų darbuotojus nuo kalcijimų, tremimų ir mirties bausmių, statė reikalavimus St. Seimo daugumai praversti įstatymus 8 val. darbo dienos, draudimus nuo ligos ir t. t. ir t. t. — visai nekalbant apie kovą už bendrus Lietuvos žmonių reikalus, keliant aiškėn reakcinius klerikalų sumanymus delei sąjungimo Lietuvos su Lenkija (Hymano projektais), delei tų pačių klerikalų spekuliacijų (Purickio byla), delei aikvojimų krašto turtų (pardavinėjimas Amerikos prekų, pragaistinga linų monopolija, aikvojimus krašto turtų — miškų ir t. t. ir t. t.)

„Vienintelį darbininkų reikalą“ ginėjai — komunistai neskaitė reikalingu eiti St. Seimam, pludo ir šmeiže socialdemokratų už tai, kad jie dalyvauja rinkimuose, eina į St. Seimą kelimui aiškėn buržuazijos ir klerikalų darbų dalyvų. Kiek purvino nuodo, melo ir prasimanymų sukėlė tuomet tie neatsakomingi žmonės, prieš soc. demokratų, pasivadinusieji tikraisiais revoliucionais ir darbininkų užtarėjais, kiekvienam suprantama ir žinoma iš tos praktikos, kurios jie laikosi ir čionai Amerikoje. Bet įstabiausia tai, kad tiems spiaudalams dar nenu-džiuvus, už kelių mėnesių tie patys Lietuvos komunistai viešai pasisako, kad jie esą padarę klaidą nedalyvaujant St. Seime ir jo rinkimuose. Kuriam galui tada šmeižta ir meluota? Šmeižta ir meluota tam, kad apgavus Lietuvos darbininkus, kad juos suklaidintų. Kunigai ir Lietuvos buržuazija pasinaudojo suklaidintų darbininkų balsais ir įsigalėjo netik St. Seime, bet ir už Seimo sienų. Paprastam nemokeliui dabar yra tai aišku, tik uolus šmeižikai vis dar ką tai stengiasi sumulktinti. Visą St. Seimą laikotarpiu vienoms socialdemokratų partijos žmonėms teko pakelti visi sunkumai kovojant ir St. Seime ir už jo sienų su lietuviškąja reakcija. — Kaip ir kas mūsų draugų buvo daroma paliudys sekančios eilutės:

1) 1920 m. gegužės 17 d. soc. dem. įnešė amnestijos sumanymą ir griežtai reikalauja, kad būtų palikuoti politikos prasikaltėliai. Po sunkios kovos pavyksta amnestijos įstatymas praveisti, turint prieš save visą St. Seimo daugumą.

2) Gegužės 20 d. mūsų draugų pastangomis sustabdoma mirties bausmės. Kuznecovui. Tame pat posėdy priimamas trumpas „mirties bausmės sustabdyti įstatymas.“ Delei mirties bausmių panaikinimo kovojama svarstant laikinąją konstituciją.

3) Soc. dem. tenka reikalauti skubios žemės reformos įstatymo, nusavinant žemes be atlyginimo ir su visu inventoriumi, kurs turi pereiti dvarų darbininkų žinion.

4) Įvykus žiauriems žvalgybos darbams Mariampolėje, švenčiant 1921 m. pirmosios gegužės dieną ir gresiant mirties bausmei suimtiems Utenos apskrityje, mūsų draugams tenka įteikti interpiacijąs valdžiai, kelti aiškėn žvalgybos darbus, sunkiai kovoti ir parodyti Lietuvos darbininkams ir visuomenei tikrąjį „krikščioniškosios“ Lietuvos veidą.

5) Vykstant profesinių sąjungų persekiojimui, einant susirinkimų laisvės, žodžio ir spaudos varžymams, kišantis milicijai į darbininkų streikus, — visa tai keliama aiškėn.

6) Svarstant ligonių kasų įstatymą, s.d. frakcija kovoja ir už patį įstatymą ir už tai, kad darbininkų draudimas nuo ligos būtų padarytas valdžios ir darbdavių lėšomis.

7) Sunki dvarų ir žemės ūkio darbininkų padėtis. Kare žuvusiųjų šeimoms: našlėms, našlaičiams ir esantiems dvaruose invalidams ir netekusiems sveikatos neduodama nei duonos nei buto. Soc. dem. frakcijai tenka sunkiai vesti kovą už tų santykių sunormavimą, apart to tik mūsų draugams tenka reikalauti dvarų ir žemės ūkio darbininkams 8 val. darbo dienos, nustatyti minimum atlyginimo už darbą ir t. t.

Tai tik svarbesnieji tos darbuotės ruožai. Tik tie reikalai, kurie tiesioginiai liečia Lietuvos darbininkus. Jeigu paimsimė kitus klausimus, kurie dalinai įvardyti pradžioje šio straipsnelio ir pridėsimė nuolatinių kovų prieš karo stovį Lietuvoj, kova už mokslo ir mokyklų laisvę, kova su klerikalais, svarstant Lietuvos nuolatine konstitucija ir visus kitus klausimus, tai ir politiniam bemokslui bus aišku, kad Lietuvos socialdemokratams buvo tekę visi kovos sunkumai netik už specialius darbininkų reikalus, bet ir už pamatines Lietuvos liaudies teises.

Komunistai, „vienintėli darbininkų atstovai“ darė klaidų vieng po kitos, ardė darbininkų vienybę, skleidė melus, pravardžiavosi ir besėdėdami, kaip sakoma, ant jūrės kranto ir laukė gėdros, arba įsakymų iš Maskvos, kaip ir kada pamaityti savo kailis ir po laikui prisipažinti esą klaidų pridare.

DU ŽMONES UZMUŠTI AUTOMOBILIAIS.

Vakar Chicagoj nelaimėse su automobiliais tapo užmušti du žmonės. Tai jau 51 žmogus tapo užmuštas automobilių šiais metais.

Redakcijos Atsakymai

L. N. B. Korespondentui, Cicerio. — Jūsų žinutės apie L. N. B-vės koncertą netalpinome. Patalpinome tokią pat žinutę, kurią prisiuntė anksčiau kitas korespondentas.

Amerikos darbininkai lieviai ir Klaipėda

Kaip tik Klaipėdos krašto lietuviai sukilo prieš talkininkų nežmonišką išnaudojimą tos šalies gyventojų, kaip tik žinios žaibo greitumu perlėkė visą pasaulį, tuojau Amerikos lietuvuose darbininkuose gimė dvi priešingos viena kitai mintys — viena dalis subruzd darbuotis visokiais būdais, kad padėti Klaipėdos krašto žmonėms kovoti, kita dalis priešinosi tam sakydami, jog ten kova eina ne už darbininkų reikalus, todėl nėsą reikala remti jų. Bet ištikrųjų toki žmonės, kurie priešinas tokiam darbui kaip paliuosavimas iš imperialistų jungo, yra labai trumparegiai, arba priešai darbininkų klasės, nes kiekvienas sąmoningas darbininkas žiuri į kiek plačiau į ateitį, privalo remti tokį sukilimą, nežiurint kas tenai pakėlė ginklą prieš santarvę pastatytą valdžią Klaipėdos krašte ir uždrožė smugį Francijos imperializmui. Tas smugis nemaža neša naudos ir darbininkų klasei.

Nors da tikrai negalima pasakyti, kur bus priskirtas Klaipėdos kraštas, bet šiaip ar taip santarvė turės labiau skaitytis su tos šalies gyventojais, negu pirmiau, kol žmonės ramiai kentėjo. Jeigu pavyktų Mažąją Lietuvą sąjungti su Didžiąja, tuomet ne tik Klaipėdos krašto darbininkams atelity būtų lengvesnė kova, bet ir Didžiosios Lietuvos darbininkams. Tuo tarpu, tiesa, neina tiesioginė kova už darbininkų reikalus, bet pažiūrėkim štai ką: jeigu Lietuva sąsijungus su Klaipėdos kraštu gaus sau kelią į plačiasias jures, o jūrmis ir į visą pasaulį, tuomet liuosai galės savias prekes išvesti ir reikalingus daiktus sau parsigabenti iš kitų šalių neklindant kitų šalių muitinių ir pinigai atliks nuo išmokėjimo bareikalingų mūtų bus galima sunaudoti savoį šalį pakėlimui pramonės ir išvystymui prekybos. O pramonę ir prekybą išvysčius iki aukštam laipsniui šalyje gamybos darbas eina vis su smarkumu, tuomet yra progos darbininkams išsikvoti geresnės sąlygas, trumpesnės darbo valandas. Darbininkai turėdami geresnės gyvenimo sąlygas gali geriau prieiti prie apšvietos, prie susipratimo, — tik per apšvietą ir susipratimą darbininkai tegali prieiti prie galutinio pasiiluosavimo iš alginės vergijos.

Kad pramonės išsivystymas duoda daugiau progos darbininkams apšviesti, tai tą patik rodo pavyzdžiai Vokietija, Anglija ir kitos šalys. Kur pramonė labiau išsivystė, ten ir darbininkų apšvietą kur kas aukščiau pakilus negu Rusijoje arba kitose tokiose šalyse, kur pramonė nėra išvystyta. Taigi rodos susipratę lietuviai darbininkai neturėtų priešintis, bet remti visokiais būdais, kad padėjus Klaipėdos krašto žmonėms pasiiluosuoti iš po svetimųjų jungo ir prisidėti prie Lietuvos.

Gaila, kad ne visi darbininkai taip supranta. Štai paimkime Brooklyno šmeižikų lapą „Laisvę“, o pamatysime, kad beveik kožnam numery agituoja savo skaitytojus neduoti aukų Klaipėdos kovojantiems žmonėms. Bet „Laisvės“ skaitytojai turėtų tų pony, kurie diktuoja per „Laisvę“ paklausti, kodel ilgiausiais straipsniais agitavo Anglijos darbininkus remti Airiją, kuomet toji kovojo prieš Anglijos valdžią dėl pasiiluosavimo iš jos jungo? Argi Airijos žmonės kuogeresni už Klaipėdos krašto žmones? O gal jau „Laisvės“ toks principas, kad remti kas svetima, apleisti kas savas? S. Naudžiūs.

Kultūros darbas.

(Mūsų korespondentų)

Viekniai, Mažeikių apskr. — Renkant Seimą kairieji čia gavo apie 2,200 balsų, o dešinieji apie 1750.

Laikė rinkimų čia buvo nemažas politinis judėjimas: buvo daug susirinkimų, mitingų, net ir bažnyčioje, įsisteigė valstiečių liaudininkų partijos skyrius, socialdemokratų partijos skyrius, susiorganizavo socialistinio jaunimo „Ziežiežie“ skyrius. Bet dabar, po rinkimų, tas judėjimas kiek suslugo; nebėr nei susirinkimų, nei mitingų, isikurusios organizacijos apsnudo.

Tiesa, dabar žiema, šalta, Pavasari, tur but, vėl atkrus. Šiek tiek labiau kruta ūkininkai; jie steigia uko draugiją, kredito draugiją. Reiškia, griebiasi ekonomijos. Reikėtų ir darbininkams eiti jų pėdomis ir pardėti kurti savo ekonomines profesines sąjungas. Bet bėda, jie labai pasiskirstę į partijėles, kuopeles, neturi vady, tai nieko ir nebegali padaryti. Be to, gal kiek slėgia upą ir krikščionių diktatura.

Iš kultūrinių įstaigų reikia paminėti Viešasis Knygynas prie vartotojų b-vės „Ažuolas“. Knygynas įsikūrė dar tik metais, bet jau daug gero ir naudos suteikė viekniečiams. Knygynas jau turi virš 800 knygų; į jį pareina virš 100 įvairių laikraščių ir žurnalų. Knygos ir laikraščiai yra duodami žmonėms skaityti dykai ir nėra vienpusiškos. Čia randasi įvairaus turinio ir pakraipos knygų ir laikraščių. Gal dėl to jį ir viekniečiai pamėgo. Dabar jis jau turi apie 300 lankytojų.

Rašant apie knygyną negalima nepažymėti tai, kad jis įsikurė ir išaugo žymiai padedant Čikagos „Viekniečių Klubui“, kuris prisiuntė tam reikalui apšvietą pinigų ir knygų, taip pat prisiuntė Amerikos laikraščių. Garbė už tai Čikagos viekniečiams! Kad ir kitų kolonijų lietuviai taip paremtų Lietuvos užkampių kultūrą, tai Lietuva greit paliktų šviesėnė.

Minėtasis klubas taip pat šelpia Vieknų viduring mokyklą, padėdamas jai pasistatyti namus.

Taigi amerikiečiai Vieknų visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui daug reiškia.

Vieno labai svarbaus dalyko Vieknams dar truksta — tai salės arba svetainės, kur būtų galima daryti susirinkimai, paskaitos, vakarai, koncertai. Labai laukiame, kada vidurinė mokykla (progimnazija) pasistatys namus, kur bus didelė tinkama tam salė.

Vieknų gyventojas.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskant mirtinąjį priešą. Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles muilatos ir po to, ir tuo būdu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilganciais.

Kaina 65c, aptiekose, arba prisiųskite 75c, tiesiai į laboratoriją. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

VARŽYTINĖS!

VAŽYTINĖS!

Visas Sandelis ir Įtaisymai

H. JOFFEY'Ų AUKSINIŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ

4625 So. Ashland Ave.

Turi būti parduota varžytinėmis

Deimantai, Laikrodžiai, Sidaibiniai, Piaustyto Stiklo Dalkai, Gryno Aukso Gražios, Grafonolos, Muzikaliai Instrumentai, ir t.t.

JUSŲ PAČIŲ KAINA!

DOVANAI Deimantinis Žiedas

Dovanos DYKAI

ISPARDAVIMAS PRASIDEDA

Trečiadienį sausio 31 d., 1923 m., 7:30 v. v.

o toliau eis kasdien nuo 2:30 iki 7:30 v. v. iki visa krautuvė bus išparduota.

Isigyk Deimantinį Žiedą Dykai.

TUKSTANČIAI TURI INKSTŲ
LIGĄ IR TO NEŽINO

Ar reikalauji Swamp-Rooto?

Daugumas žmonių nenumano to, kaip baisiai išsiplatinusi ir stebėtinai dažnai atsitinka inkstų liga. Kuomet inkstų suirimai yra dažniausiomis ligomis, tai ligonis ir gydytojai pastebėjus, kad ligonis, pastarąjį pasitenkindami gydymu sekmiu, kuomet pradinė liga ardo sveikatą.

Jūs kiti organai gali reikauti atšalos, bet visu pirmausia atšala turi būti krepiaama ir inkstus, nes jų darbas yra svarbiausias.

Jei jauties, kad tavo inkstai yra tavo nesveikatos ar sunkiosios stovio priežastimi, tai imk Dros Kilmerio Swamp-Rooto, didį inkstų, kepenų ir pusių vaistą, nes kaip tik tavo inkstai pradės taisyti, tai jie padės visiems kitiems organams sveikti.

Išbandymas įtikina kiekvieną.

Tukstančiai žmonių visur yra palidiję, kad lengva ir greit-

ta Swamp-Rooto veikmė tuojau yra pajaučiama ir kad jis savo stebėtinai rezultatais sunkiose ligose stovi augščiau.

Inkstų ligos simptomai.

Swamp-Root nėra siuloma nuo visko, bet jei kokiomis puslės ligomis, dažniais šlapinimais dieną ir naktį, persėjimu ar įtūpimu besilapinant, jei šlapime raudonos nuosėdos, galva, nugarą skauda, strėmos diegia, širdis nerami dėl inkstų suirimo, šlapinimės rugtėlis reumatizmas, diegimas klube, liestėjimas ar pageltimas, tai inkstų liga gali būti aršausio formos.

Swamp-Root maloni gerti.

Jei esi jau įsitikinęs, kad Swamp-Root tau reikalingas, tai gali nusipirkti paprasto didumo ar didelę bonusur yra palidiję, kad lengva ir greit-

SPECIALI PASTABA. — Gali gauti pavyzdinio didumo Swamp-Rooto bonką pasiuntęs dešimt centrų Dros Kilmerio ir Co., Binghamton, N. Y. Tas suteiks progos pamatyti šito vaisto gerumą. Jie taipgi prisiūs knyga su naujais informacijomis, kur yra tukstančiai dekingų laišku, apturėtų naujų vynu ir moterų, kurie pasako atrodę Swamp-Rooto kaip tik tinkamą vaistą nuo inkstų, kepenų ir pusių ligų. Swamp-Rooto vertė ir klotis yra taip žinoma, kad mūsų skaitytojams patartina pasiusiti pavyzdinį bonkelę. Adresas: Dros Kilmerio ir Co., Binghamton, N. Y. Rašydami nepamiršk paminėti šito laikraščio.

Ofiso Telefonas **DR. H. A. BROAD** Busto Telefonas
Central 4104 Armitage 3209

VIDURMIESČIO SPECIALISTAS

Apskriti Chirurgija (operacijos) ir Moterų Ligos.
7 West Madison St. kamb. 1202. Kampas State gat.
Ofiso valandos: Nuo 3 iki 5 po pietų ir pagal sutarimą.

NUO SLOGU

Ištek pas iš lauko ir iš vidaus

Mentholatum

Tuojaus nosis atsikims

UZSISAKYKIT

Savo Giminėms ir Pažystamiems Lietuvoje

Vienintelį laisvos ir progresyves minties dienraštį

"Lietuvos Žinios"

"LIETUVOS ŽINIOS" gina Lietuvos liaudies reikalus ir stovi sargyboj obalsio: Laisva, nepriklausoma, demokratinga Lietuva.

"LIETUVOS ŽINIOS" suteikia kasdieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodį.

"LIETUVOS ŽINIOS" laikas nuo laiko yra puošiamos karikatūromis.

Už 36 Litus metams Lietuvoje ir 6 dolerius Amerikoje.

"LIETUVOS ŽINIOS" ateis pas Tamsą į namus.

Lietuvos Žinių Administracija

KAUNAS

Laisvės Alėja 60 Nr.

KORESPONDENCIJOS

Waukegan, Ill.

Senbėnių balius — 40 dolerių
Klaipėdos reikalams.

Sausio 21 d. buvo čia suruoštas "Senbėnių balius" Liuvosybės Svetainėje. Visai nesitikėjom, kad į paprastą šokių vakarą tiek publikos atsilankytų — pilna svetainė. Ir linksmintasi iki vėlumo nakties. Po viskam, suskaitę išlaidas pamatėme, kad liko gražas pelno. Sausio 24 d. susiję pasitarti, ką su tuo pelnu daryti, nutarėm, kad svarbiausias dabar reikalas tai padėti broliams Klaipėdiečiams, kurie išdriso sukilti prieš savo spaudėjus ir jau spėjo nukirsti "tigrui" uodegą. Tat ir nutarėm 40 dolerių pasiųsti Klaipėdos Krašto Gelbėjimo Komitetui Chicagoje, kad jis tuojau pasiųstų juos atatinkamam komitetui Klaipėdoje.

Mes manome, kad būtų gera, jei visos Amerikos lietuvių rengtų vakarus ir jų pelną, visą ar bent dalį, siųstų klaipėdiečiams. Tuo pasirodysime, kad mes ne tik remiam juos moraliniai, bet padedame jiems ir darbu, kas, be abejo, labai juos sustiprintų.

Baliaus rengėjai [padėtos parvardės:] J. Masilūnas, K. Andruškevičius, A. Morkenčius, A. Salučkas.

[Čekis \$40 gauta ir bus perduota Chgos Klaipėdos Gelbėjimo Komitetui. — Red.]

Kaip aš girdėjau "Mariutės" koncertą

Rockford, Ill. — Skaitant "Naujienuose" apie Chicago lietuvių judėjimą net pavydas ima, — teatrai, baliai, šeiminiški vakarėliai, prakalbos, koncertai ir t. t. ir t. t.

Bet labiausiai tai pavydas ima kai skaitai: p-lė Marijona Rakauskaitė dainuos — Mariutė dainavo — čilbėjo — Lakštute, čilbėk... Ir kur čia viską surokuosi! Nors ir aš pora kartų turėjau laimės ją girdėti čion pas mus, bet rodosi kad dar kartą išgirdus... ir da kartą...

Bet... bet nemanykite jį, chichiečiai, kad tik jį vien turite tokią laimę. Ne, visi Amerikos lietuvių galėtų turėti jos taip, kaip aš turėjau Sausio 23 d., 8:45 v. v. Norite žinoti, kaip? Ugi visai paprastu būdu, — pasidėkojant p. Marconi ir jo bevieliniam radiofonui galima sau ramiai sėdint pas pečių girdėti artistę dainuojant. Taip, aš girdėjau iš stoties K. Y. W. Chicago, dainuojant Mariutę, arba, kaip ją perstatė, Miss Mariona Rakauskaitę. Tik gaila kad pirmą kartą pastebėjau pranešimą, o todėl turėjau laimės išgirsti tik paskutines dvi daineles lietuviškai, jų vardų nežinau, kadangi perstatytojas sakėsi negalįs lietuviškai išarti, o iš turinio dainos negaliu vado atspėti. Ačiū tau, Mariute. Nešykštėk ir daugiau tokių koncertų. O be to kviesčiau ir daugiau šauniųjų Chicago dainininkių duoti mums tokių koncertų. Lauksime.

— Stružas.

Kaip ateivius apgauna

"Pinigų mašina."

Beveik kas savaitę per pereitų trisdešimt ar keturiasdešimt metų laikraščiai rašė pasakas apie kokius ten gerai žinomus ateivius, kurie buvo apgauti ir persikyrė su savo sunkiai uždirbtais pinigais per pinigų dirbimo mašinas. Tos apgavystės taip daug kartota, jog

manyti, kad visi apie jas girdėjo, bet policijos rekordai kitaip parodo.

Beveik visuose atsitikimuose apgavikai bando prigauti krautuvinkus — ir kitus biznierių.

Apgaudinėja šitokiu būdu:

Apgavikas įeina į krautuvę ir nusiperka ką nors, ir visuomet užmoka su nauja dolerine. Prie to vis parodo, kad turi punda naujų dolerinių. Krautuvinkas tą pastebėjęs ką nors apie tai apgavikui išsitaria; tuomet apgavikas jam pasako, kad čia nėra ko stebėtis, jis turįs pinigų dirbimo mašiną ir pasidaręs kiek tik norįs pinigų. Krautuvinkui dar netikint arba abejojant, apgavikas bando įtikinti jį — prižadama jam parodyti tą mašiną kai jis uždarys krautuvę, nes tada nieks negalės darbo trukdyti.

Jis atsineša mažą, panašią į skalbiniam išpausti mašiną, paprasčiausio krautuvinko paduoti rašomos popierios, apkarpo iki dolerinės didumo, pasuka mašinos rankeną, kad velanas pajimtų popierą, ir įtraukia į mašiną — ir tuoj iš kitos mašinos pusės išeina nauja dolerinė, visa kaip reikiant — keiliom spalvom, su šilkiniiais siuleliais viduryje, su numeriu ir antspauda kitokia spalva. Ir dolerinė visai sausa. Krautuvinkas to nepastebi, arba nežino, kad ima kiek laiko spausdinimo rašalui išdyti.

Kas ištikro įvyksta, tai vėl: Abudu velanai yra kiaušiai ir rašomųjų popierių įtraukiami į vieną velaną. Antrame velane yra paslėpta nauja dolerinė, kuri, rankeną pasukus, išmetama laukan. Bet krautuvinkas to nemato, jis tik mislyja, kaip gera būtų turėti tokia mašiną, ir jis nori ją pirkti. Apgavikas pradeda juoktis, sakydamas, kam jam parduoti mašiną už kelis tukstančius dolerius, kad jis per kelias dienas gali išdirbti kelis šimtus tukstančių dolerių. Krautuvinkas užsispyręs prašo parduoti. Jis išima visus pinigus iš banko ir atiduoda apgavikui už mašiną. Apgavikui pasiėlimus, jis kur nors užsidaręs bando dirbti pinigų. Bet pasiseka gauti tik vieną dolerinę — ta, kurią apgavikas buvo įdėjęs į velaną. Daugiau jau iš mašinos nebeišsusi nieko — pinigų "nebedirba."

Tokia apgavystė.

— [F.L.S. Liet. Skyr.]

CHICAGOS
:: ZINIOS ::

Tragedija šeimoje

Vyras sušaudė savo moterį.

Vakar rytą Marcillas namuose, 203 S. Tenth gatvės, Maywoode, įvyko baisi tragedija. John Marcilla paleido penkis šūvius į savo moterį, Anna, šūvaizdoj savo trijų vaikų. Atlikęs tą biauų darbą, jis paleido savo krutinę kulka, nuo kurios krito ant vietos. Kaimynai tuoj pašaukė policiją.

Pribuvusi policija tuoj nugarbėno ligoninė p-lę Marcillą. Jai padaryta kelios operacijos, kad išgelbėtų jos gyvastį. Sako, kad jina turinti progos pasveikti.

Marcillos lavonas tapo nugarbentas pas graborių Cenne, 600 Lake gatvės, kur atrasta kulka jo širdy.

Kaimynai pasakojo policijai, kad jis nuo senai nesutikęs su savo pačia ir labai dažnai keldavęs barnius. Jis dirbo Chicago ir Northwestern gelžkelio kompanijai kaip kary inspektorius. Jis buvęs pasituris žmogus.

Biznierių pralošė daug pinigų

Nori atgauti pinigus per teismą.

Ponas Juozas Kibortas, real estate biznierių, gyvenęs po num. 4935 Vincennes Ave., turi didelio nesmagumelio. Advokatui Neil J. Harringtonui jis prispazino pralošęs kauleliais \$32,500 pinigų. Tai įvykę pereitą vasarą ir, kas stebėtina, į vieną mėnesį. Aiškiausias dalykas — tuo laiku giliukis nebuvo su p. Kibortu.

Apie savo negiliukį Kibortas papasakojo advokatui šitaip: Lošimas įvykęs pereitą vasarą, birželio mėnesy, po num. 5903-5 So. State gatvės, vadovaujant pp. William C. Brown, Michael V. Shortall ir George Schneider. Kibortas pralošęs aukščiausiai minėtų pinigų sumą kelias atvejais. Gėmimas prasidėjęs birželio 5 d., kuomet p. Kibortas pralošęs \$500. Tai buvęs pirmas negiliukas.

Vėliau, birželio 10 d. p. Kibortas norėjęs atsigrębti, bet ir tuo kartu pralošęs ne \$500, bet \$2,000. Taigi ir toki trumpe alyk Kibortas pralošė \$2,500.

Kibortas nepasitenkino — ir kas gi gali pasitenkinti? Birželio 13 d. pradėjo naują gėmį. Ir vėl pralošė \$4,000; viso labo \$6,500. Ir taip paėliui, norėdamas atgauti praloštus pinigus, Kibortas pralošė birželio 25 d. \$3,000, birželio 28 d. \$4,500, birželio 30 d. \$4,500 ir liepos 4 d. \$14,000. Viso į mėnesį laiko — \$32,500.

Dabar p. Kibortas nebelsia kaukeliais, kad atgavus pinigų, bet klausia rados advokato.

NAUJU METŲ NUTARIMAS

Pradėk Naujus Metus kaip reikiant, statydami dabar. Visokia medžio medžiaga. I visus užsisakymus, didelius ar mažus atkreipiamie kuo didžiausios dėmes.

Morgan Park Lumber Co.,

Kokybės ir Patarnavimo Kiemas

Tel. Beverly 0397 ir 1279, 1955 West 111 St.

SANDARA

GERIAUSIS DARBO ŽMONIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIA A. L. T. SANDARA.

"Sandara" talpina daugiausiai gyviausių politinių straipsnių gindama laisvos demokratijos idealą. "Sandaroje" telpa daugiausiai visokių apysakų, Elių, Juokų, ir svarbiausių žinių iš viso pasaulio. "Sandara" bendradarbiauja įžymiausi Amerikos ir Lietuvos lietuvių literatai rašėjai. "Sandara" išleidžia didelį Kalendorių 1923 metams, kuriame telpa gyvas šaltinis visokių žinių bei informacijų. Kaina 25c. "Sandara" kainuoja: Amerikoje \$2.50 metams, \$1.25 pusei metų. Lietuvoje \$3.00 metams, \$1.50 pusei metų. Vieną numerį pažiūrėjimui siunčiame dovanai.

SANDARA

327 E Street, So. Boston 27, Mass.

Amerikos Piliētis

Surengė J. Ilgaudas

Puslapių 63.

Pilniausi pamokinimai kaip tapti Suvienuotų Valstijų piliēti. Lietuvių ir anglų kalboje. Taipgi sutrauka suvienuotų Valstijų konstitucijos.

Kiekvienas norintis likti Suvienuotų Valstijų piliēti, privalo isigyti šią knygelę. Pinigus galima siųsti krasos ženkleliais.

Kaina 25c.

NAUJIENŲ KNYGYNAS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

JUS AKYS

Yra jums brangesnės už viską. Neapleiskite jų. Jeigu kenti galvos skaudimą, jei turi akių uždegimą, jei skaitant ar slauant akys skauda, tuomet atėikite su mane pasitarti.

Patartimai suteikiami dovanai. Vieną iš lietuvių akių daktarus (Optometrist) ant Bridgeport.

DR. SERNER, ŠERNAS
3315 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Ofiso valandos: tik vakare nuo 6 iki 9. Nedėliomis nuo 10 iki 1.

20 metų prityrimo

Akių pritaikymo menas

Simptomai pareiškia akių ligas

Ar jums skauda galvą?
Ar jus akys ašaroja?
Ar yra uždegtos?
Ar skaitant akys greit pavargsta?
Ar kvailia galva?
Ar matote kaip ir plukančius taškus?
Ar atmintis po truputį mažėja?
Ar akys opios šviesai?
Ar jaučiate kaip ir smiltis akyse?
Ar yra balta dėmė ant vokų?
Ar turite kataraktą?
Ar turite žvairias akis?

JOHN J. SMETANA
AKINIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave.
Kampas 18 gatvės

Ant trečio aukšto virš Platto apiektos, kambariai 14, 15, 16 ir 17. Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Septintadienis 9 r. iki 12 dienos.

BETURČIO GYDYTOJAS.

Tukstančiai pasveiksta.

Iš visu pasaulio kraštų aš gaunu laiškus nuo žmonių, kurie sirgo, pasakojančius man kaip daug jiems pagelbėjo Bulgariškoji Zolnė Arbata. Tai yra beturčio gydytojas, nes ji lengva sutaisyti ir ji ateina labai maža.

Ji pagelbsti nuo vidurių užkietėjimo, skilvio, kepenų, inkstų ir vidurių kiličių. Geriant garuojančią karštą ji greitai pašalina šaltį ir apsaugo nuo pospygių, pneumonijos ir kitų ligų. Bulgariškoji Zolnė Arbata yra visur pardavinėjama aptiekose arba gaunama paštu viena didelė šeimyninė dėžutė už \$1.25, ar 3 už \$3.15, ar 6 už \$5.25. Adresas: H. H. Von Schlick, president Marvel Products Company, 25 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Akių, Ausų, Nosies Gerkles

KLIUTIS

visokių rūšių gydytiau per 25 metus prie State gatvės.

Zvairias akis atitaisau, ausis tikiu, ir greitai savo specialiu būdu: tonusius išimu, riebiuosius nusiėsu, galia: akinius pritaissau už \$5 ir daugiau.

FRANKLIN O. CARTER

120 So. State St.

Valandos: 9 iki 5 Septintadienį 10 iki 12

Dr. Anelė Kaushillas D. C.

CHIROPRACTOR

Gyda be operacijų ir be gyduolių visokias staigas ir kroniškas ligas: nervų, reumatizma, paralyžių, naktinį susilapinimą, dusulį ir visas kitas ligas; vyrų, moterų ir vaikų. Patartimai dykai.

2159 W. 21 St., kampas Leavitt St.

Telefonas Roosevelt 8135

Valandos: 1:00 iki 9 p. m. Nedėlioj 9 iki 12 a. m.

Dr. Natalija Žukauskas

Gyda be operacijų ir be gyduolių visokias staigas ir kroniškas ligas; taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specialistė moteriškų ir merginų ligų.

943 W. 33rd Place

Phone Boulevard 0313

Patartimai dovanai

Valandos nuo 2 iki 8 val. vakare.

Telefonas Yards 0392

Valandos: 9 ryto iki 8 vakare.

Ketvirtadienį, septintadienį 9 iki 1

Dr. Felix A. Manelis

NAPRAPATHAS

Diagnoza pagal sutarimą.

3247 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 0451.

Dr. M. M. Marbel

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3267 S. Halsted St. kamp. 33 gat.

Ofiso valandos: 9—10; 2—4 ir 6—9

Fine for Lumbago

Musterole drives pain away and brings in its place delicious, soothing comfort. Just rub it in gently.

It is a clean, white ointment, made with oil of mustard. Get Musterole today at your drug store. 35c and 65c in jars and tubes; hospital size, \$3.00. BETTER THAN A MUSTARD PLASTER.

VARŽYTINĖS! VAŽYTINĖS!

Visas Sandelės ir Itaisymai

H. JOFFEY'Ų AUKSINIŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
4625 So. Ashland Ave.

Turi būti parduota varžytinėmis

Deimantai, Laikrodėliai, Skidbriniai, Plaustyto Stiklo Daiktai, Gryno Aukso Gražios, Grafonolos, Muzikiniai Instrumentai, ir t.t.

JUSŲ PAČIŲ KAINA!

DOVANAI Deimantinis Žiedas
Dovanos DYKAI

ISPARDAVIMAS PRASIDEDA

Trečiadienį sausio 31 d., 1923 m., 7:30 v. v.

o toliau eis kasdien nuo 2:30 iki 7:30 v. v. iki visa krautuvė bus išparduota.

Isigyk Deimantinį Žiedą Dykai.

TUKSTANCIAI TURI INKSTŲ
LIGĄ IR TO NEŽINO

Ar reikalauji Swamp-Rooto?

Daugumas žmonių nemano, kad kaip baisiai išplatintas ir stebėtinai dažnai atsiranda inkstų liga. Kuomet inkstai suirina yra dažniausiomis ligomis, tai ligoniai ir gydytojai pasitenkina jį pasiekti, pastarieji pasitenkina gydymu sekmiu, kuomet pradinė liga ardo sveikatą. Jūs kiti organai gali reikauti atydos, bet visų pirma atyda turi būti kreipiamasi į inkstus, nes jų darbas yra svarbiausias.

Jei jauties, kad tavo inkstai yra tavo nesveikatos ar sunkiosios stovio priežastimi, tai ink D. Kilmerio Swamp-Rooto, didįjį inkstų, kepenų ir pūslių vaistą, nes kaip tik tavo inkstai pradės taisyti, tai jie padės visams kitiems organams sveikti.

Išbandymas įtikins kiekvieną. Tūkstančių tūkstančiai žmonių visur yra paliudiję, kad lengva ir greitai išgydyti inkstų ligą.

SPECIALE PASTABA. — Gali gauti pavyzdinį didumo Swamp-Rooto bonką pasiuntę dešimt centų Drui Kilmer and Co., Binghamton, N. Y. Tas suteiks progą pamatyti šio vaisto gerumą. Jie taipgi prisiims knyga su naudingomis informacijomis, kur yra tūkstančiai dekingų laišku, aptartų nuo vėry ir moterų, kurie pasako atrodę Swamp-Rootą kaip tik tinkamą vaistą nuo inkstų, kepenų ir pūslių ligų. Swamp-Rooto vertė ir klotis yra taip žinoma, kad mūsų skaitytojams patartina pasiųsti pavyzdinės bonkėlės. Adresas: Dr. Kilmer & Co., Binghamton, N. Y. Rašydami nepamirškite paminėti šio laikraščio.

Ofiso Telefonas **DR. H. A. BROAD** Busto Telefonas
Central 4104 Armitage 3209
VIDURMIESCIO SPECIALISTAS
Apskrita Chirurgija (operacijos) ir Moterų Ligos.
7 West Madison St., kamb. 1202. Kampas State gat.
Ofiso valandos: Nuo 3 iki 5 po pietų ir pagal sutarimą.

NUO SLOGŲ
Išlepk nosį iš lauko ir iš vidaus su
Mentholatum
Tuojaus nosis atsikims

UŽSISAKYKIT

Savo Giminėms ir Pažystamiems Lietuvoje

Vienintelį laisvos ir progresyves minties dienraštį

"Lietuvos Žinios"**"LIETUVOS ŽINIOS"** gina Lietuvos liaudies reikalus ir stovi sargyboj obalsio: Laisva, nepriklausoma, demokratinga Lietuva.**"LIETUVOS ŽINIOS"** suteikia kasdieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodį.**"LIETUVOS ŽINIOS"** laikas nuo laiko yra puošiamos karikatūromis. Už 36 Litus metams Lietuvoje ir 6 dolerius Amerikoje.**"LIETUVOS ŽINIOS"** ateis pas Tamsą į namus.**Lietuvos Žinių Administracija**
KAUNAS
Laisvės Alėja 60 Nr.**KORESPONDENCIJOS****Waukegan, Ill.**

Senbernių balius — 40 dolerių Klaipešos reikalams.

Sausio 21 d. buvo čia suruoštas "Senbernių balius" Liuvosybės Svetainė. Visai nesitikėjome, kad į paprastą šokių vakarą tiek publikos atsilenktų — pilna svetainė. Ir linksmintasi iki vėlumo nakties. Po viskam, suskaitę išlaidas pamatėme, kad šio gražaus pelno. Sausio 24 d. susiję pasitarti, ką su tuo pelnu daryti, nutarėme, kad svarbiausias dabar reikalas tai padėti broliams Klaipešiečiams, kurie išdriso sukilti prieš savo spaudėjus ir jau spėjo nukirsti "tigrui" uodegą. Tat ir nutarėme 40 dolerių pasiųsti Klaipešos Krašto Gelbėjimo Komitetui Chicago, kad jis tuojau pasiųstų juos atitinkamam komitetui Klaipešoj.

Mes manome, kad būtų gera, jei visoj Amerikoje lietuviai rengtų vakarus ir jų pelną, visą ar bent dalį, siųstų klaipešiečiams. Tuo pasirodysimė, kad mes ne tik remiamės juos moraliniai, bet padedame jiems ir darbu, kas, be abejo, labai juos sustiprintų.

Baliaus rengėjai [padėtos pavarde:] J. Masilunas, K. Andruškevičius, A. Morkenčius, A. Salužkas.

[Čekis \$40 gauta ir bus perduota Chgos Klaipešos Gelbėjimo Komitetui. — Red.]

Kaip aš girdėjau "Mariutės" koncertą

Rockford, Ill. — Skaitant "Naujiene" apie Chicago's lietuvių judėjimą net pavydas ima, — teatrai, baliai, šeiminiški vakarėliai, prakalbos, koncertai ir t. t. ir t. t.

Bet labiausiai tai pavydas ima kai skaitai: p-lė Marijona Rakauskaitė dainuos — Mariutė dainavo — čilbėjo — Lakštute, čilbėk... Ir kur čia viską surokuosi! Nors ir aš pora kartų turėjau laimės ją girdėti čion pas mus, bet rodosi kad dar kartą išgirdus... ir da kartą...

Bet... bet nemanysite jus, chigiečiai, kad tik jus vien turite tokią laimę. Ne, visi Amerikos lietuviai galėtų turėti jos taip, kaip aš turėjau Sausio 23 d., 8:45 v. v. Norite žinoti, kaip? Ugi visai paprastu būdu, — pasidėkojant p. Marconi ir jo bevieliniam radiofonui galima sau ramiai sėdint pas pečių girdėti artistę dainuojant. Taip, aš girdėjau iš stoties K. Y. W. Chicago, dainuojant Mariutę, arba, kaip ją perstatė, Miss Marijona Rakauska. Tik gaila kad pirmą kartą pastebėjau pranešimą, o todėl turėjau laimės išgirsti tik paskutines dvi daineles lietuviškai, jų vardų nežinau, kadangi perstatytojas sakėsi negalįs lietuviškai ištarti, o iš turinio dainos negaliu vardo atspėti. Ačiū tau, Mariute. Nešykštėk ir daugiau tokių koncertų. O be to kviesčiau ir daugiau šauniųjų Chicago's dainininkių duoti mums tokių koncertų. Lauksime.

— Stružas.

Kaip ateivius apgauna

"Pinigų mašina."

Beveik kas savaitę per pereinčius trisdešimt ar keturiasdešimt metų laikraščiai rašė pasakas apie kokius ten gerai žinomus ateivius, kurie buvo apgauti ir persiskyrė su savo sunkiai uždirbtomis pinigais per pinigų dirbimo mašiną. Tos apgavystės taip daug kartota, jog

manyti, kad visi apie jas girdėjo, bet policijos rekordai kitaip parodo.

Beveik visuose atsitikimuose apgavikai bando prigauti krautuvinkus — ir kitus biznierių.

Apgaudinėja šitokių būdu:

Apgavikas įeina į krautuvę ir nusiperka ką nors, ir visuomet užmoka su nauja dolerine. Prie to vis parodo, kad turi punda naujų dolerinių. Krautuvinkas tą pastebėjęs ką nors apie tai apgavikui išsitaria; tuomet apgavikas jam pasako, kad čia nėra ko stebėtis, jis turįs pinigų dirbimo mašiną ir pasidaręs kiek tik norįs pinigų. Krautuvinkui dar netikint arba abejojant, apgavikas bando įtikinti jį — prižadama jam parodyti tą mašiną kai jis uždarys krautuvę, nes tada nieks negalės darbo trukdyti.

Jis atsineša mažą, panašią į skalbiniams išspausiti mašiną, paprasčiausio krautuvinko paduoti rašomos popierės, apkarpo iki dolerinės didumo, pasuka mašinos rankeną, kad velanas pasiūlytų popierę, ir įtraukia į mašiną — ir tuoj iš kitos mašinos pusės išeina nauja dolerinė, visa kaip reikiant — ke liom spalvom, su šilkiniais siūleliais viduryje, su numeriu ir antspauda kitokia spalva. Ir dolerinė visai sausa. Krautuvinkas to nepastebi, arba nežino, kad ima kiek laiko spausdinimo rašalui išdžiūti.

Kas ištikro įvyksta, tai veikas: Abudu velanai yra kiauuri ir rašomoji popiera įtraukiama į vieną velaną. Antrame velane yra paslėpta nauja dolerinė, kuri, rankeną pasukus, išmetama laukan. Bet krautuvinkas to nemato, jis tik mislyja, kaip gera būtų turėti tokia mašiną, ir jis nori ją pirkti. Apgavikas pradeda juoktis, sakydamas, kam jam parduoti mašiną už kelis tūkstančius dolerių, kad jis per kelias dienas gali išdirbti kelis šimtus tūkstančių dolerių. Krautuvinkas užsispyręs prašo parduoti. Jis išima visus pinigus iš banko ir atiduoda apgavikui už mašiną. Apgavikui pasiūlius, jis kur nors užsidaręs bando dirbti pinigų. Bet pasiseka gauti tik vieną dolerinę — ta, kurią apgavikas buvo įdėjęs į velaną. Daugiau jau iš mašinos nebeišsukusi nieko — pinigų "nebedirba".

Tokia apgavystė. — [F.L.I.S. Liet. Skyr.]

CHICAGOS
:: ZINIOS ::**Tragedija šeimoje**

Vyras sušaudė savo moterį.

Vakar rytą Marcellas namuose, 203 S. Tenth gatvės, Maywoode, įvyko baisi tragedija. John Marcella paleido penkis šūvius į savo moterį, Anna, aktyvaus savo trijų vaikų. Atlikęs tą biauurią darbą, jis paleido savo krutinė kulką, nuo kurios krito ant vietos. Kaimynai tuoj pašaukė policiją.

Pribuvusi policija tuoj nugalbėno ligoninėn p-lę Marcellą. Jai padaryta kelios operacijos, kad išgelbėjus jos gyvastį. Sako, kad jina turinti progą pasveikti.

Marcellos lavonas tapo nugalbėntas pas graborių Cenne, 600 Lake gatvės, kur atrasta kulka jo širdy.

Kaimynai pasakojo policijai, kad jis nuo senai nesutikęs su savo pačia ir labai dažnai keldavęs barmius. Jis dirbo Chicago & Northwestern gelžkelio kompanijai kaip kary inžinierius. Jis buvęs pasituris žmogus.

Biznierių pralošė daug pinigų

Nori atgauti pinigus per teismą.

Ponas Juozas Kibortas, real estate biznierių, gyvenęs po num. 4935 Vincennes Ave., turi didelio nesmagumelio. Advokatui Neil J. Harringtonui jis prisipažino pralošęs kauleliais \$32,500 pinigų. Tai įvykę pereiną vasarą ir, kas stebėtina, į vieną mėnesį. Aiškiausios dalykas — tuo laiku giliukis nebuvo su p. Kibortu.

Apie savo negiliukį Kibortas papasakojo advokatui šitaip: Lošimas įvykęs pereiną vasarą, birželio mėnesį, po num. 5903-5 So. State gatvės, vadovaujant pp. William C. Brown, Michael V. Shortall ir George Schneider. Kibortas pralošęs aukščiau minėtą pinigų sumą keliais atvejais. Gėmis prasidėjęs birželio 5 d., kuomet p. Kibortas pralošęs \$500. Tai buvęs pirmas negiliukas.

Vėliau, birželio 10 d., p. Kibortas norėjęs atsigrębti, bet ir tuo kartu pralošęs ne \$500, bet \$2,000. Taigi į tokį trumpą laiką Kibortas pralošė \$2,500.

Kibortas nepasitenkino — ir kas gi gali pasitenkinti? Birželio 13 d. pradėjo naują gėmį. Ir vėl pralošė \$4,000; viso labo \$6,500. Ir taip paeiliui, norėdamas atgauti praloštus pinigus, Kibortas pralošė birželio 25 d. \$3,000, birželio 28 d. \$4,500, birželio 30 d. \$4,500 ir liepos 4 d. \$14,000. Viso į mėnesį laiko — \$32,500.

Dabar p. Kibortas nebelošia kauleliais, kad atgavus pinigų, bet klausia rados advo-

katų. Jis jau padavė skundą į Aukštesnįjį teismą. Jo advokatas Neil J. Harrington sako, kad galima būtų laimėti. Įstatymuose esą nurodyta, kad asmuo, kurs pralošia tulą sumą giliukio gėmį, gali atgauti tris kartus tiek. Reiškia, jei dabar giliukis bus su p. Kibortu, tai jis gali išlošti teismo keliu net \$100,000.

51 ŽMOGUS PASIMIRE
NUO MUNSAINO.

Per pereiną šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį mirimų skaičius nuo munsaino žymiai padidėjo. Paskiausia skaitlinė rodo, kad šiais metais, pradedant sausio 1 d., Chicagojo nuo munsaino mirė jau 51 žmogus.

DIDELĖ AUTOMOBILIŲ
PARODA.

Coliseum ir First Regiment Armory salėse prasidėjo dvidešimtis trečia metinė automobilių paroda. Parodon išstatyta virš vieno milijono dolerių vertės automobilių. Įžymesnieji automobilių fabrikantai sako, kad šie metai busių pelningiausi automobilių industrijai.

PASIKORĖ BEDARBI.

John Beržinski, 38 metų amžiaus, 2048 N. Hoyne Ave., pakorė namuose savo brolio. Sako jis negalėjęs gauti darbo. Trys savaitės atgal jis atvažiavo Amerikon.

KAIP APSISAUGOTI
INFLUENZOS.

Sveikatos komisionierius Dr. Herman N. Bundesenas sako, kad geriausiai apsisaugoti nuo influencos galima laikant ko-

(Tąsa ant 6to pusl.)

NAUJŲ METŲ NUTARIMAS

Pradėk Naujus Metus kaip reikiant, statydamas dabar. Visokia medžio medžiaga. I visus užsisakymus, didelius ar mažus atkreipiame kuo didžiausios dėmes.

Morgan Park Lumber Co.,Kokybės ir Patarnavimo Kiemas
Tel. Beverly 0397 ir 1279, 1955 West 111 St.**SANDARA****GERIAUSIS DARBO ŽMONIŲ SA-**
VAITINIS LAIKRASTIS, LEI-
DZIA A. L. T. SANDARA.

"Sandara" talpina daugiausiai gyviausius politinius straipsnius gindama laisvos demokratijos idealą. "Sandaroje" telpa daugiausiai visokių apysakų, Eilių, Juokų, ir svarbiausių žinių iš viso pasaulio. "Sandara" bendradarbiauja įžymiausi Amerikos ir Lietuvos lietuvių literatai rašėjai. "Sandara" išleidžia didelį Kalendorių 1923 metams, kuriame telpa gyvas šaltinis visokių žinių bei informacijų. Kaina 25c. "Sandara" kainuoja: Amerikoje \$2.50 metams, \$1.25, pusei metų. Lietuvoje \$3.00 metams, \$1.50 pusei metų. Vieną numerį pažiūrėjimui siunčiame dovanai.

SANDARA

327 E Street, So. Boston 27, Mass.

Amerikos Piliētis

Surengė J. Ilgaudas

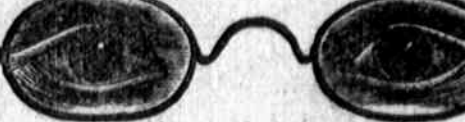
Puslapių 63.

Piliausis pamokinimai kaip tapti Suvienuytų Valstijų piliečiu. Lietuvių ir anglų kalboje. Taipgi sutrauka suvienuytų Valstijų konstitucijos. Kiekvienas norintis likti Suvienuytų Valstijų piliečiu, privalo įsigyti šią knygelę. Pinigus galima siųsti krasos ženkleliais.

Kaina 25c.

NAUJIENŲ KNYGYNAS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

JUS AKYS Yra jums brangesnės už viską. Neapleiskite jų. Jeigu kenti galvos skausmą, jei turi akių uždegimą, jei skaitant ar siuvant akys skauda, tuomet atleiskite pas mane pasitarti. Patariamai suteikiami dovanai. Vienintelis lietuvių akių daras (Optometrist) ant Bridgeport. DR. SERNER, SERNAS
3315 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Ofiso valandos: tik vakare nuo 6 iki 9. Nedėliomis nuo 10 iki 1.**20 metų prityrimo**Akių pritaissymo menas
Symptomai pareiškiaakių ligas
Ar jums skauda galvą?
Ar jūsų akys ašaroja?
Ar yra uždegtos?
Dėgina ar niežti?
Ar skaitant akys greit pavargsta?
Ar kvaišta galva?
Ar matote kaip ir plukančius taškus?
Ar atmintis po truputį mažėja?
Ar akys opios šviesai?
Ar jaučiate kaip ir smilgtis akyse?
Ar yra balta dėmė ant voko?
Ar turite kataraktą?
Ar turite žvaizdas akis?**JOHN J. SMETANA**AKINIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave.
Kampas 18 gatvės
Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, kambariai 14, 15, 16 ir 17. Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Septintadieniais 9 r. iki 12 dienos.**BETURČIO GYDYTOJAS.**

Tūkstančiai pasveiksta. Iš visų pasaulio kraštų aš gaunu laiškus nuo žmonių, kurie sirgo, pasakojantys man kaip daug jiems pagelbėjo Bulgariškoji Zolinė Arbata. Tai yra beturčio gydymo, nes ji lengva, sausišiai ir ji atseina labai mažai. Ji pagelbsti nuo vidurių užkietėjimo, skilvio, kepenų, inkstų ir vidurių kilių. Geriant garuojančią karštą ji greitai pašalina šaltį ir apsaugo nuo posargų, pneumonijos ir kitų ligų. Bulgariškoji Zolinė Arbata yra visur pardavinėjama aptiekose arba gaunama paštu viena didelė šeimyninė dėžutė už \$1.25, ar 3 už \$3.15, ar 6 už \$5.25. Adresas: H. H. Von Schlick, president Marvel Products Company, 25 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Akių, Ausų, Nosies GerklesKLUTIS
visokios rūšies gydytų per 25 metus prie State gatvės. Žvairas akis atitaisau sausai, tikrai, ir greitai savo specialiu būdu: tonusiu šilum prieblandos miego pagalba; skinius pūtimais už \$5 ir daugiau. Parašyk dykos knygeles.
FRANKLIN O. CARTER
120 So. State St.
Valandos: 9 iki 6 Septind. 10 iki 12**Dr. Anelė Kaushillas D. C.**CHIROPRACTOR
Gydau be operacijų ir be gyduoliu visokias staigas ir chroniškas ligas: nervų, reumatizma, paralyžių, naktinį susiūlapinimą, dusulį ir visas kitas ligas; vyrų, moterų ir vaikų. Patariamai dykai.
2159 W. 21 St., kampas Leavitt St.
Telefonas Roosevelt 8135
Valandos: 1:00 iki 9 p. m. Nedėlioj 9 iki 12 a. m.**Dr. Natalija Žukauskas**Gydau be operacijų ir be gyduoliu visokias staigas ir chroniškas ligas: taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specialistė moteriškų ir merginų ligų.
943 W. 33rd Place
Phone Boulevard 0813
Patariamai dovanai
Valandos nuo 2 iki 8 val. vakare.

Telefonas Yards 0392

Valandos: 9 ryto iki 8 vakaro. Ketvirtad. ir septind. 9 iki 1
Dr. Felix A. Manelis
NAPRAPATHAS
Diagnoza pagal sutarimą.
3247 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 0451.

Dr. M. M. Marbel
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3267 S. Halsted St. kamp. 33 gat.
Ofiso valandos: 9-10; 2-4 ir 6-9**Fine for Lumbago**

Musterole drives pain away and brings in its place delicious, soothing comfort. Just rub it in gently. It is a clean, white ointment, made with oil of mustard. Get Musterole today at your drug store. 35c and 65c in jars and tubes; hospital size, \$3.00. BETTER THAN A MUSTARD PLASTER.

Chicagos Žinios

(Seka nuo 5-to pusl.)

jas sausiai, galvą vėsiar ir pilvą šaltai. Tai geriausios priemonės prieš influenzą. Pasak komisyonieriaus, šią savaitę galima laukti daugiau susirgimų influenza ir plaučių uždegimu. Drėgnas, miglotas ir apsiniaukęs oras esąs labai prielankus plėtojimuisi tokių ligų.

Pereitą šeštadienį įvyko trys mirimai nuo influencos ir keturiolika susirgimų plaučių uždegimu.

KAMPANJA PRIEŠ DIFTERIJĄ.

Pereitą šeštadienį tapo pradėta energinga kampanija prieš difteriją. Tam reikalui paskirta specialė komisija, susidedanti iš žymiausių gydytojų mieste.

Pereitais metais Chicagoj sirgo difterija 7,363 asmenys, kurių 559 mirė. Daugiausiai mirė vaikai. Sakoma, kad leng-

KAZIMIERAS -MARTINKIEVIČIA

Sukanka jau metai trečiadienį sausio 31 d., 1923 m. nuo mirties mano mylimo brolio Kazimiero, kuris sulaukęs 27 metų amžiaus persikyrė su šiuo metu pasaučiu. Negėduli užmiršti savo brolio ir tankiai suspaudžia sunkumas mano širdį. Išsikiš, broliu, nes ir mane laukia motina žemėlė atsigulti šale tavęs. Nuliūdęs broliu.

Juozapas Martinkevičia.

Metinės sukaktuvės mirties PETRO SUTKAUS,

kuris mirė sausio 31 dieną, 1922 m. sulaukęs 38 metų amžiaus. Jis paliko Amerikoje brolių Pranciškų ir pusbrolių Antaną Sutkus. Lietuvoj užrašė seserį Kastulę, pamotę, brolių ir seseris. Vėlonias paėmė iš Lietuvos suvalkų rėdybos, Iguvos parapišios, Bertulio kaimo. Kunas yra palaidotas lietuvių Tautiškos kapinėse. Vėlonias atminčiai yra pastatytas paminklas, kuris dėlei transportacijos kliūčių dar nepabaigtas.

Brolis Pranciškus, jei jis yra gyvas malonėk greitai atsiskaiti su vėlonių vėlonio palikimu, nes priešingai busime priversti siųsti viską į Lietuvą.

J. M. M.
1036 E. 93rd St.,
Chicago, Ill.

CZARAS PAPLAUSKIS

Persikyrė su šiuo pasauliu pradiantį sausio 29 d., 1923 m. 2 val. rytą, išgyvenęs 34 metus amžiaus. Paliko dideles nuostolius žmonai Teodorai, su kuria išgyveno tris metus, du brolius Ignacą ir Liudomirą čia Amerikoje, dvi seseris Lietuvoj: Kazimierą, Norvilienę ir Aleksandrą Križevičienę ir vieną Amerikoje Stanislavą Budginienę. Jis paėmė iš Kauno rėd., Telšių apskr., Kontaučių parap., Smėlių kaimo. Mirė savo namuose 716 W. 22 St., šermėnys bus namuose 4458 S. Wood St. Giminės draugai ir pažįstami yra prašomi ateiti į šermėnį.

Nuliudime likusi jo žmona Teodora.

BARBORA KRIKŠČIUNAVICIENĖ

Gimė gruodžio 4, 1884 m. turėjo 34 metus. Mirė, nedėlioję sausio 28 dieną 5:30 rytą, Ausburn Parko ligoninėj. Sirgo tris savaites. Paliko didžiausiam nuliudime vyrą Joną Krikščionavičių, sunų Joną Krikščionavičių ir sūnų Adomą Gadlinską.

Laidotuvis bus sėdėdėje, sausio 31 dieną šį namą 4617 So. Winchester Ave., 9 val. rytą tiešiai į Tautiškas kapines. Visi giminės ir pažįstami malonės dalyvauti laidotuvių ir atiduoti paskutinį patarnavimą.

Didžiausial nuliudė Vyras ir Sūnus.

viausiai apsaugoti difterijos galima anti-difteriniais skiepais.

NEPABRANGINS PIENO.

Ateinantį mėnesį pienas nebus pabrangintas, kaip buvo pranešta pirmiau. Pieno gamintojai asociacijos tarybos nariai susirinkime nubalsavo parduoti pieną ta pačia kaina ir vasario mėnesį.

ATEINA ŠALTA ŽIEMA.

Oro departamentas praneša, kad šalto oro banga nuo šiaurinių artinasi prie Chicagos. Su šalta oro banga atplaukia daug sniego arba lietaus su audra. Visa tai žada padaryti labai šaltą žiemą Chicagoj. Manoma, kad pirmieji ženkliai pasirodys šiandien.

PAVOGĖ PENKIS AUTOMOBILIUS.

Vakar Chicagoj banditai pavogė penkis automobilius, policija surado septynis pavogtus automobilius.

Lietuvių Rateliuose

North Side.

Draugijų Sąryšio pastogėj.

Northsidės pavienių draugijų veikimas kaip ir apmirė, bet už tai Sąryšis užima vadovaujamą draugijoms rolę. Ir tai nėra nuostabu, nes į Sąryšį delegatai yra rinkiniai draugijų nariai; jie sugiebia nuosekliau ir rimčiau dalykus išspręsti negu ciliiniai draugijų nariai. Sutartinas delegatų elgėsis davė progos išeiti ir į viešą veikimą ir pasirodyti tvarkia ir stipria organizacija. Tik reikia atsiminti Sąryšio rengtuosius vakarėlius, išvaizvimus, protesto mitingus, o ypatingai dalyvavimą demonstracijoj S. V. pripažinimo Lietuvos de jure. Rodos niekas nedrįs užginčyti, kad Sąryšis sulaušė svarbią rolę.

Reikia pastebėti, kad tą visą Sąryšis nelauko už garbę, bet kaip už priedermės atlikimą.

Sausio 25 d. Sąryšio delegatai susirinkime ir vėl tapo nutarta dalyvauti apvaikščiojime penkių metų sukaktuvių Lietuvos nepriklausomybės, vasario 16 d., Ashland Auditorium svcl. Todel kreipiasi ir graudena northsidiečius dalyvauti visiems tame apvaikščiojime.

Bėje, negalima praleisti nepažymėjus ir pinigishko Sąryšio stovio. Praeitais metais įplaukų buvo \$1033.77, išlaidų gi \$724.68; ant 1923 m. išde liko \$309.09. Už tokį pinigishką pakilimą turi būti ištarta ačiū Sąryšio sekretoriui R. Šaikui, iždinin. F. Hermanui ir pirm. K. Ruginiui; tai jų asmeninis pasižventimas.

Linkėtina, kad Sąryšis neatsilikti nuo visuomeninio gyvenimo — tai ir visuomenė neatsilikis nuo Sąryšio.

— Jonas.

Pranešimai

LSS. VIII Rajono konferencija bus vasario 11 d., 11 val. rytė, Naujienų name. Kuopos priklausancios LSS. VIII rajonui malonėkit išrinkti delegatus.

—Skr. A. Grebelis.

Bridgeport. — Jaunuolių Orkestro ir choro —ariai, susirinkit visi serešedoj sausio 31 d., 7 v. v., Mark White Sq., nes po praktikos Dr. A. Karalius laikis prelekcija apie alavimą, kas muzikantams ir dainoriams butinai reikalinga yra žinoti.

— Eugenija Grusaitė, rašt.

Draugystės L. K. Mindaugio įvyks mėnesinis susirinkimas pėnyčioj vas. 2 d., 7:30 val. vakare D. Shemaičio svet., 1750 So. Union Ave. Visi nariai malonėkit laiku susirinkti, nes yra daug svarbių dalykų.

— A. Varnelis, rašt.

Nariai Lietuvių Politinio ir Pašalpinio Klubo malonėsite kreiptis pas rašt. Juoz. Urbutį, 355 Kensington Ave., su reikalais viršminto Klubo.

Juoz. Urbutis, Rašt.

MAJESTIC TEATRAS

Šią savaitę Majestic Theatre yra aštuonių cilindrių parodymas sutaisytas nepertraukiamam vodeviliniui programui. Programas yra vienas geriausių, kokie buvo šį sezoną matyta vaidykoj prie Monroe gatvės.

Po programui visuomet rodoma puikus krutami paveikslai.

Org. K. BIELINIO

Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovo PRAKALBŲ MARŠRUTAS

Kalbės sekamosse dienose ir vietose:

31 d. Sausio, serešedoj, F. Gedmino Salėj, 8756 Houston Ave., So. Chicago, Ill.

1 d. Vasario, ketverge, Aušros Salėj, 3001 South Halsted St. visuotiname LLDL. narių susirinkime.

2 d. Vasario, pėnyčioj, Stančiko Salėj, Roselande.

4 d. Vasario, nedėlioj, Liberty Salėj, 8 ir Adams St., Waukegan, Ill., 2 val. p. p.

5 d. Vasario, panedėlyj, Aušros salėj, 3001 S. Halsted St., visuotiname LSS. VIII Rajono narių susirinkime.

Visose lietuvių kolonijose lietuviai darbininkai privalėtų surengti d. K. Bielinio prakalbas, nes jis yra geras kalbėtojas. Norėdami surengti jam prakalbas, malonėkite kreiptis į žemiau pasirašiusi.

—A. Zymont,

1739 S. Halsted st., Chicago, Ill.

PASARGA.

BESIGARSINANTIEMS

Klaudos padarytos paskelbime, turi ut atitaisytos į 24 val.

Jokie apskelbimai iš streiko apimty vietų nėra priimami. Visi Naujieji draugai prašomi pranešti Naujienų ofisui apie einančius streikus, tant Naujienų darbininkai geriausiu būdu žinoti, kaip elgtis su pridoduojais apskelbimais.

Pardavimai savasčių, bižnų, automobilių, rakandų, kambarių įreikiojai, apsigedimai, asmenų įreikiojai ir t. t. turi but iš kalno apmoka.

Jeigu kurie apskelbimai pasirodo bejotini, Naujienų administracija patiekia teisę jų netalpinti, kol nedėlirs jų teisingumo, ir grąžinti pinigų, jeigu apskelbimo turinys neatkaks etikos reikalavimams.

Norintieji pasigarsint į sekamos dienos Naujienas, turi pridout savo paskelbimą ne vėliau, kaip 9 val. vakaro.

ASMENU ĮJESKOJIMAI

PAJIESKAU savo brolių Jurgio ir Juozo Dabrickų kilusių iš Vilkauskio apsk., Bartininkų valsčiaus, Oškabalių kaimo. Kas žino, prašau pranešti man šiuo adresu: Lithuania, Kaunas, Sanėjų paštas J. Dabrickui. Taip pat jums broliai pranešu, kad jau taveikiau abu mirė ir likau ači vienai kaip paltelis savo šalelėj. J. Dabrickas.

PAJIESKAU dviejų žmonių su pinigais, kurie turi nuo \$1500 iki \$2000 investinti į gerą einamą biznį. Korporacija gyvuoja jau 9 metai. Reikalauju nuo vas. 1 d. dviejų gerų žmonių. Mokslas ar supratimas apie biznį nėra reikalingas; galite atsišaukti kad ir nuo farmų. Naujienos Box 200.

JIESKAU Kazimiero Piragos iš Lietuvos vienkiesio Senklos Pėnyčio parapišios, 1919 m. gyveno 2142 W. 22 Pl., Chicago, Ill. Yra svarbi šinia iš Lietuvos nuo jo brolio. Jis pats ar kas žino apie jį malonėkit pranešti. Jos. Mitka, 39 N. Edward St. Kenosha, Wis.

JIESKAU savo draugo Antano Alavio. Paėina iš Lietuvos Kapėnuų kaimo, Klovainių valsč., Šiaulių apsk. Jis pats, ar kas kitas malonės pranešti sekamu adresu už ką busi labai dėkingas.

ANTHONY OGINT
Box 524, Palmerton, Pa.

ĮVAIRŲS SKELBIMAI

MES taisome automobilius juos namuos garaže. Jei generatoriums, ar kas kitas neveikia, pašaukite mus. Mes duodame patarimus dovanai. 2423 W. 46 St., Phone Lafayette 1329.

JIESKO KAMBARIŲ

REIKIA kambario vienam vaikiniui, pageidaujama kad butų su valgiu ir prie švartų žmonių Brighton Parko apylinkė. Atsišaukite laišku į Naujienų skyrių Brighton Parke No. 14, 4138 Archer Ave.

REIKALINGAS kambarys vienam vyrui ant Bridgeporto. Butu gerai, kad butų su valgiu, bet bus gerai, kad ir be valgio. Kas turite tokį kambarį praneškite į NAUJIEŲ SKYRIŲ 3210 So. Halsted St. No. 28.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALAUJAMA merginų prie darbo dirbtuvėj. Kreiptis į Dirbtuvės vedėją, Chicago White Lead & Oil Co., 1454 S. Western Ave.

REIKALAUJAMA Moterų, prityrusių skudurams skirstyti; nuolatinis darbas. Kreiptis — MILLER & COHN 1416 Blue Island Ave.

Reikia --

MERGINŲ

prie darbo dešrų skyriuje. Prityrimas nereikalingas. 8 val. darbo diena.

ARNOLD BROS.
660 W. Randolph St.

REIKALAUJAMA prityrusių moterų skudurams ir popierams skirstyti. Nuolatinis darbas, geras mokslas, garu apsidomas ir nedegamas namas. Dray and Co., 843-853 N. Sheldon St. 2 blokai į šiaurę nuo Fulton Street.

REIKALAUJA MERGINŲ, MERGINŲ, MERGINŲ, kurios yra 16 iki 25 metų amžiaus — nevedusių. Lengvas darbas dirbtuvėj, prityrimas nereikalingas, išmokos pakeliamos mokslais, atlekit tik tą dieną, kada prisirengę stoti prie darbo. Turi mokėti angliskai kalbėti ir rašyti.

ILLINOIS MINIATURE LAMP DIVISION,
2243 W. Harrison St.

REIKALAUJAMA moterų prityrusių operatorių prie drobinių prašykai švarkams. Kreiptis PEERLESS COAT FRONT CO., 500 So. Peoria St.

MERGINŲ IR MOTERŲ

16 metų ir senesnių prie lengvo darbo dirbtuvėj, algos pakeltos. Ateikit prisirengę prie darbo.

AMERICAN CAN CO.

3951 So. Canal St.

4 blokai į vakarus nuo Wentworth Ave.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALAUJAMA vyrų, nuolatinis darbas vidui, 45c. į valandą. Kreiptis E. F. HAUGHTON & CO. 3534 Shields Ave.

REIKALAUJAMA DARBININKŲ.

KREIPTIS

1319 W. 32 PL.

DARBININKŲ mėsos pakavimo įstaigoj. Patyrimas nereikalingas. ARNOLD BROS. 660 W. Randolph St.

REIKALINGAS bučeris; turi but teisingas ir negirtuoklis; duosiu kambarį ir valgi. Atsišaukite: 714 W. 14th Pl.

DARBININKŲ

prie darbo mėsos pakavimo įstaigoj. Prityrimas nereikalingas. ARNOLD BROS. 660 W. Randolph St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALAUJAMA darbininkų į liejyklą, 43 centai į valandą. Nuolatinis darbas. Kreiptis į samdymo skyrių Crane Co., So. Canal ir 15 gat., arba Kedzie Ave. and 40th St.

Reikia =

Vyrų sengeležių kieme. Nuolatinis darbas ir geras mokslas.

PRICE IRON & STEEL CO.,

52 Ave. ir 16 gat.

JIESKAU bučerio į bučernę ir grosernį, kuris moka savo darbą, tegul atsišaukia. 10707 Michigan Ave., Chicago, Ill.

REIKALINGAS kepėjas kėksams kepti. Geras kepėju geras mokslas. Darbas užtikrintas ant visados. Turi buti blaivas. JOS. GUDAS BAKERY 280 Clinton St., Binghamton, N. Y.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė su namu ir lotu šale. Biznis senas ir per daug metų gerai išdirbtas. Rantasi prie bėgiavos gatvės. Parduosiu labai pigiai. Atsišaukit greitai: 5129 Archer Ave. ir Kildare ave. Lafayette 0392

PARDUODAMA saliuono įtaisymai pigiai. Kreipkitės: 4250 So. Ashland Ave.

EXTRA. Čia yra bargenas, parduoda maišytų tavorų biznis. Labai pigiai, arba mainysiu ant namo, loto, arba automobilio. Pardavimo priežastis, labai svarbi. 3318 So. Halsted St.

PARDAVIMUI gera užėigos vieta minkštų gėrimų. Parduosiu pigiai. Priežastis pardavimo — turiu du biznius. Kreipkitės: 1632 W. 46th St.

PARSIDUODA saliuonas už cash arba mainysiu ant loto ar automobilius. Kreipkitės 3200 Federal St. Kampas 32tros

BARGENAS. Grosernė ir bučernė, turi buti parduota šią savaitę. Duokite pasiulymus pagal savo nužiūrėjimą. Paklausti 562 W. 18th St.

GERIAUSIS BARGENAS Parduoda pirmos klasės bučernę ir grosernę; biznis išdirbtas per ilgus laikus, biznis daroma už \$200, į dieną ir daugiau; kreditas nėra, verta \$5,500, parduosiu už pirmą teisingą pasiulymą, arba mainysiu ant namo, kurioj nebuvo vietoj, loto, automobiliaus, ar kitokio kokio biznio. Priežastis pardavimo labai svarbi. Atsišaukit tuoj, nes tas bargenas netgi bus. Kas pirmesnis, tas laimės. Kreipkitės pas FRANK G. LUCAS, 4116 Archer Ave. Phone Lafayette 5107

PARSIDUODA mašinapė ir smulkų išdirbinį dirbtuvėj; murinis namas ir garažas užpakalyj. Geras biznis, turi buti parduota sykiu ar atskirai, nes mes turime kraustyti į didesnę vietą. Parduosiu priedama kaina. Kreipkitės. 467 W. 31 St.

DIDELIS BARGENAS Parduoda grosernė, daug stako, ledude, geriausi svara, gražios lentynos, 1½ tono trokas. Turi buti iškraustyti į trumpą laiką. Atsišaukit greitai. Parduosiu pigiai. 3122 So. Halsted St. Farm Agency

PARDAVIMUI Pathe fonografas, geras motoras, su 3 springais automatiškai sustoja, varototas tik viena mėnesį; parduosiu pigiai. Kreipkitės po 6 val. vakare. 3120 Emerald Ave. 2tros lubos, iš užpakalio.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI grosernė labai pigiai. Kas nori tokį biznį, geriausia proga dabar įsigyti. Grosernė randasi Southsidėj prie bizneso gatvės; 4 gražūs kambariai gyvenimui, randa pigi. 4922 So. Ashland Ave.

PARDAVIMUI saliuonas; lietuvių ir lenkų kolonijoj. Biznis labai geroj bižnio vietoj. Namas naujai įrengtas. Pigiai parduosiu, kas greit atsišauks. 8911 Commercial Ave., So. Chicago, Ill. Phone Boulevard 2892

PARDAVIMUI grosernė, šaltumynų ir visokių daiktų krautuvė. Puiki vieta, lietuvių apgyventa prie parko. Parduosiu umai, nes sergu. D. C. 4456 So. Hermitage Ave.

EXTRA. Nepaprastas pigumas, pardavimui bučernė ir grosernė, vertės \$1500, parduosiu už \$500, turi buti parduota į dvi dienas. Nepraleiskite progos 1822 So. Canalport Ave.

PARDAVIMUI saldinių krautuvė su namu lietuvių apgyventoj apylinkėj priešais lietuvių bažnyčią. Pardavimo priežastis patirsit ant vietos. A. S. 1817 S. Union Ave.

AUTOMOBILIAI

MAINYSIU 7 sėdynių automobilių Paige ant grosernės kaip bučernės. Automobilus kaip naujas. Atsišaukit. Naujienų Skyrius, 3210 S. Halsted st. N. 27

PARSIDUODA Overland modelis 90 visas gerame stovy ir turi buti parduotas į trumpą laiką, parduosiu pigia kaina, nes man reikia pinigų. Matyti galima ketvergo ryta iki 10 val. subatos ryta iki 10 val. ir panedėlio ryta iki 10 val. Kreipkitės. M. Česna, 3426 So. Emerald Ave.

RAKANDAI

NETIKETAS BARGENAS Į 5 dienas turi buti parduota rakandai (fornyčiai) — visi sykiu arba šmotais. Klauskite: GERLAVIČIŲ 4346 So. Ashland Ave. Telef. Boulevard 9721

NAMAI-ŽEME

PARDAVIMUI S. W. SIDEJ. \$100 įmokėti, likusius po \$10 kas mėnesį už ¼ akro vietą arti Archer Ave. — tik \$800. 3935 S. Kedzie Ave.

PARDAVIMUI

2707 Emerald ave. namelis 6 kambariais Kaina \$1650 3601 Wallace St. 1 augšto murinis štoras ir kambariai \$2800

PARDAVIMUI naujas murinis namas 6630 So. Western Ave. Štoras ir 3 flatai po 4 kambarius. Karšto vandens šiluma. Garažas 24x22 su šiluma. Kas norite gerai nupirkti, atsišaukit šią savaitę nes esu priverstas parduoti. Savininkas, 6559 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

PARDAVIMUI nuosavybė; apacių saliuonas viršų 6 raimai, šale dykas lėtas arba kas norit galit išrandavot raimus ir parduodu naminius daiktus. Priverstas per savaitę parduoti ar išduot randon. 5101 S. Union Ave., Chicago.

PARDUODA savininkas bungalą 5 kambariais Elmwood Parke, furasus apsidomas elektra cimentuotas beizmašiniai. Lotas 45 per 133. Kaina \$3,800. Įmokėti \$500. Likusieji mažais mėn. išmokėjimais. Platenėms žinoms rašykite Box C. P. S.

PARDAVIMUI bižniavas namas, geras del dviejų bižnių. Kepykla ir saliuonas. Saliuono biznis išdirbtas per 1 metus; su pagyvenimu; arba galima mainyti ant mažesnio namo; kreipkitės: 3935 So. Kedzie Ave

DIDZIAUSIAS BARGENAS 4-rių flatų namas, pulkioj vietoj Southsidėj ant 2-ju lotų; po 5 ir 6 kambarius. Namas, 9 metų senas, puikiai įrengimai. Kaina tik \$14,000. Atsišaukite vakarais, arba rašykite. S. Slonkėnas, 3401 S. Halsted St., antras augštas per vidurį.

DIDZIAUSIAS BARGENAS Brighton Parke! Naujas murinis namas, dviejų aukštų, po 5 kambarius. Elektra, maudynė su aukštu sklepu. Parduosiu labai pigiai. 4922 So. Ashland Ave.

PARDAVIMUI namas su bučerne. Namas murinis, dviejų aukštų su beizmentu; 3 pagyvenimai ir štoras. Garažas 2 mašinoms. Kaina \$13,200. Parduodama del ligos. 2050 W. 22nd St. arti Hoyne Ave.

NAMAI-ŽEME

SVARBUS PRANEŠIMAS perkantiems properties. Mes priimam bonus ir visokios rūšies žėrus, nekuriuos pilna kaina, o nekuriuos tiek kiek jie verti. Jeigu pirksi property per mūsų ofisą, tai gali savo bona ar šėrą apversti į pinigus. Platenėms žinioms kreipkitės į Milda Real Estate Co., 751 W. 31 St., Chicago

GRUMOJA KARU LIETUVAI

Paduos Lietuvai ultimatumą

Francija grumoja Vokietijai

Anglija ir Francija vėl susikirto

Talkininkai spirs Lietuvą aplėisti Klaipėdą

Stversis ginklo, jei lietuviai neišsivadės savo miesto ir nepa-naikins savo valdžios.

PARYZIUS, sausio 31. — Santarvės ambasadorių taryba šiandien užgrybė aštrią notą, lygią ultimatumui, kuri bus pasiūsta Lietuvai, reikalaujant, kad iki paskirtam laikui visi Lietuvos kareiviai ir neregulariniai (šauliai?) būtų ištraukti iš Klaipėdos krašto, kurį neseniai užėmė lietuviai sukilėliai. Nėra taip pat reikalaujama, kad dabartinė susikilėlių valdžia būtų panaikinta ir kad Klaipėdos krašte būtų atsteigtas talkininkų autoritetas.

Talkininkų notos smulkmenos nėra paskelbtos viešai, bet manoma, kad ji grumoja stversis ginklo, jei lietuviai neišsivadės savo miesto ir nepa-naikins savo valdžios.

Francijos ultimatumas Vokietijai

Paskutinį kartą reikalauja, kad Vokietija mokėtų kontribuciją.

BRUSSELIS, sausio 31. — Belgija ir Francija šiandien Berline įteikė Vokietijai bendrą ultimatumą, paskutinį kartą reikalaujant, kad Vokietija pildytų kontribucijos programą ir išpildytų Versallės sutartį. Jeigu ultimatumas neduos geistinių pasekmių, tai Belgija ir Francija griebis atšresnių priemonių okupuotose Pareinio ir Ruhr teritorijose. Oficialiniuose rateliuose pasakyta, kad kokios pasekmės ne būtų, abi šalys darys griežtą pastangą priversti nusilenkti tą šalį, kuri galinti išiešti bilionus markių pasipriešinimui ir pirkimui Anglijos anglių, bet sakosi negalinti delei stokos pinigų užmokėti "teisingos" kontribucijos.

Francija ir Anglija vėl susikirto

Nesusitaiko dėl taikos su Turkija.

PARYZIUS, sausio 31. — Francija umai atsitraukė nuo Anglijos artimųjų rytų taikos konferencijoje. Tai buvo paskutinė vieta, kur Francija dar kooperavo su Anglija. Francijos valdžia pranešė turkams, kad ji dar netarė savo paskutinio žodžio Lausannoje. Tai rodo, kad Francija yra pasirengusi duoti daugiau koncesijų Turkijai.

Lordas Curzon kuone pasiutęs išgirdęs tai. Francijos gipstraukimas reiškia tai, kad paskutinį dieną prieš paduosiant Turkijai sutartį talkininkų frontas tapo sulaužytas ir Anglija dabar turės stovėti viena prieš Turkiją ir Rusiją. Karas delei to darosi neišvengiamas.

Anglai delei to labai šėlsta ir kaltina, kad Francija sulaužė savo pažadus, nes ji priza-dėjusi remti Angliją Turkijoje, jei Anglija nekludys Francijos veikimui Vokietijoje.

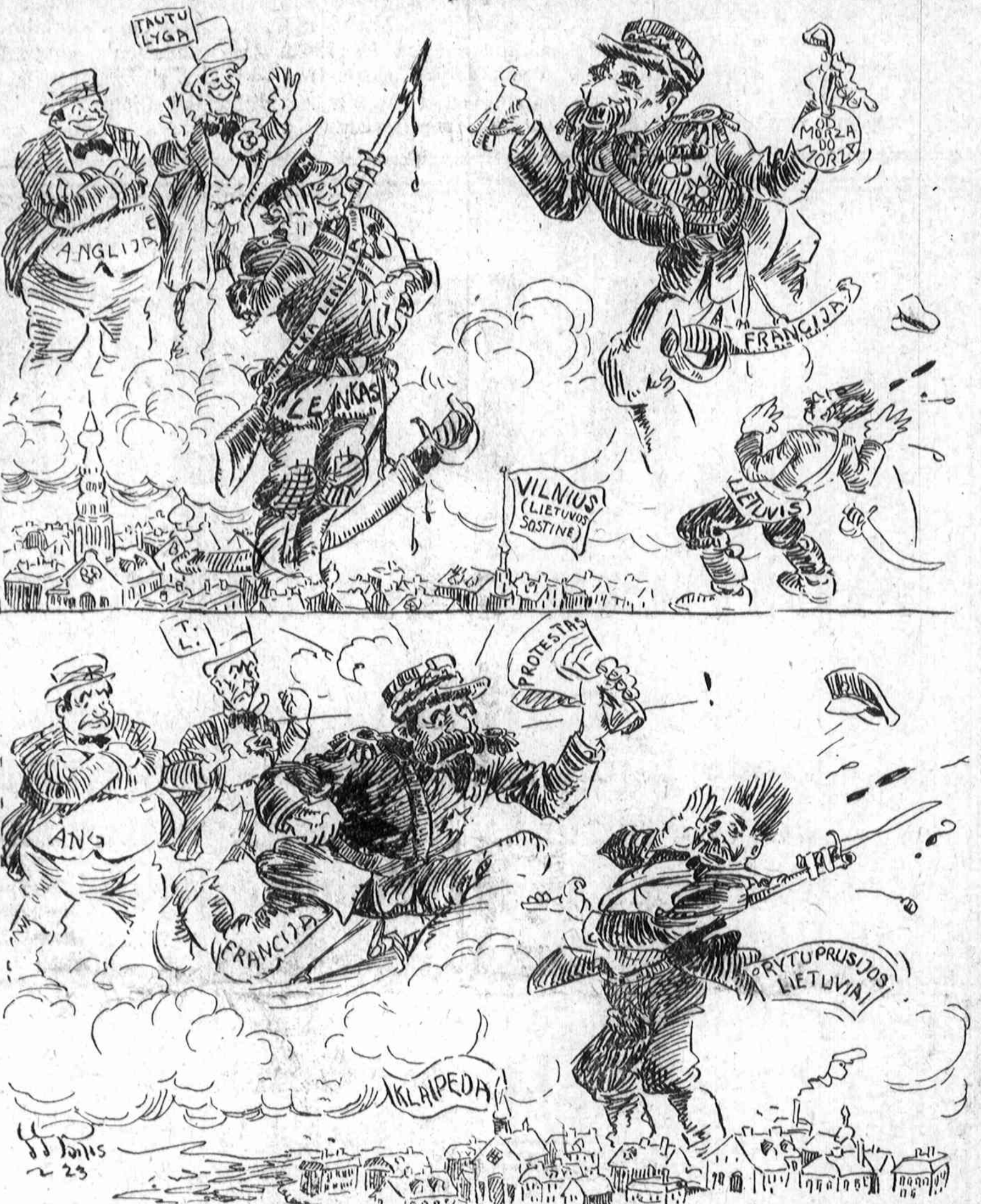
Nebeleis gabenti anglių į Vokietiją

Ruhr angliakasiai reikalauja pakėlimo algos.

PARYZIUS, sausio 31. — Francija ir Belgija dar labiau suspaus Ruhr distriktą ir pradeda nuo ketvirtadienio nebeleis gabenti anglių ir koksą į neokupuotą Vokietiją. Apie tai šiandien bus pranešta Vokietijai. Šiandien Vokietija turėjo užmokėti pusę biliono auks. markių kontribucijos ir todėl sustabdytas anglių gabenimo į Vokietiją bus paremtas tuo, kad Vokietija neišpildė savo kontribucijos obligacijų.

Saar klonio angliakasiai prigrumojo sustreikuoti vasario 5 d., jei jiems alga nebus pakelta dvigubai. Tas reikalavimas tapo įteiktas viešųjų darbų ministeriui Le Trocquer, nes tame distrikte kasyklos yra paimtos francūzų, remianties Versallės sutartim. Angliakasiai

Talkininkai, kada Lenkai pasigriebė Lietuvos, Vilnių ir---

tie patys talkininkai, kada Lietuviai atsiėmė savo Klaipėdą

siai sako, kad jų reikalavimas yra paremtas ekonominėmis priežastimis.

Francija šiandien galutinai izoliavo Ruhr distriktą, pasigriebdama visus Ruhr klonio muitus ir pastatydama parubę savo muitinės. Tas pats tapo padaryta visame Pareinyje.

Be to bus deportuoti iš Pareinio ir Ruhr visi vokiečiai valdininkai, o jų vieton bus pastatyti francūzai.

Anglių gamyba mažėja.

DUESSELDORF, sausio 31. — Anglių gamyba Ruhr distrikte sparčiai mažėja. Pereitą pirmadienį iškasta tik 10,000 vagonų anglių, kuomet normaliai iškasa 22,000. Truks-tai ir tuščių vagonų, nes antradienį buvo tik 7,000 vagonų. Delei to anglis kraunama prie kasyklų.

Daugely vietų tapo nukapotos telegrafo ir telefonų vielos ir Essenai šiandien yra pilnai yra atkirstas nuo Vokietijos.

Sustabdė Francijos atbudavimą.

BERLINAS, sausio 31. — Delei Francijos ir Belgijos užėmimo Ruhr, Hugo Stinnes nustojė pristatinėti medžiagas Francijos atbudavimui sulig kontrakto padaryto keletą mėnesių atgal su de Lubersal.

WEST PALM BEACH, Fla., sausio 29. — 3 vaikai liko užmušti ir 5 sužeisti boiskautų kempėj, kada vienas vaikų pataikė šuvi į dinamitą, kuris kabojo medyje mairė.

Anglija priėmė skolų atmokėjimo sąlygas

LONDONAS, sausio 31. — Anglija nutarė priimti Amerikos pasiūlytas sąlygas apie atmokėjimą Anglijos karo skolų Jungt. Valstijoms. Tai buvo padaryta kabineto susirinkime, kuriame dalyvavo visi ministrai. Anglija išspradžių Amerikos sąlygų nenorėjo priimti, nes Amerika reikalavo išspradžių mokėti 3 nuos. palukany, o paskui 3½ nuos. ir delei to derybos buvo pairusios.

Anglija atsisako veikti

LONDONAS, sausio 31. — Premieras Bonar Law šiandien atmetė parlamento atstovų Darbo partijos narių reikalavimą tuojaus suaukti parlamentui susirinkimą apsvastyti Francijos pasigriebimą Ruhr distrikto.

PINIGŲ KURSAS

Vakar sausio 31 d., užsienio pinigų ne mažiau kaip už 25,000 dalerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais:

Anglijos 1 sv. sterlingų	\$4.65
Austrijos 100 kronų	\$4.40
Belgijos 100 frankų	\$5.24
Danijos 100 frankų	\$19.12
Prūsijos 100 markių	\$2.50
Francijos 100 frankų	\$5.86
Italijos 100 lirų	\$4.75
Lietuvos 100 litų	\$10.00
Lenkų 100 markių	\$4.40
Norvegijos 100 kronų	\$18.60
Olandų 100 guldenų	\$39.42
Šveicarių 100 markių	\$18.66
Švedijos 100 kronų	\$26.70
Vokietijos 100 markių	\$4.40

Padėtis Ruhr distrikte.

Francija rengiasi daugiau žemių griebtis.

LONDONAS, sausio 31. — Gautomis čia žiniomis, Francija rengiasi pasigriebti dar daugiau Vokietijos miestų už Vokietijos pasyvų priešinimąsi Ruhr distrikte.

Masinis deportavimas vokiečių valdininkų tęsiasi.

Geležinkeliečiai tebestreikuoja Mayence ir Pareinio distriktoose. Delei apsisistojimo traukinių vaikščiojimo, į Ruhr ir Pareinį nebeigabena maisto ir tiems kraštams artinasi badas.

Belgija sutinkanti su Francijos planu pasigriebti dar daugiau Vokietijos miestų.

Vokietijos gi markė sparčiai artinasi prie vertės Austrijos kronų ir jau yra netoli to. Francijos frankai irgi nuolat puola.

Šauks nusiginklavimo konferenciją

Tarsis apie sumažinimą laivynų.

PARYZIUS, sausio 31. — Tautų sąjungos taryba šiandien nutarė šaukti internacionalinę konferenciją tų valstybių, kurios turi karo laivynus ir kurios nėra pasirašiusios po Washingtono laivynų mažinimo sutartim, pasitarti apie praplėtimą Washingtono sutarties ant kitų laivyninių šalių. Konferencija įvyks birželio mėn.

Lauks Turkijos atsakymo iki septintadienio

Visas Anglijos laivynas Turkijos vandenynse.

LAUSANNE, sausio 31. — Turkijos delegacijos galva Ismet Paša šiandien paprašė dviejų savaitių laiko Turkijos valdžiai apsvastyti talkininkų taikos sąlygas ir į jas atsakyti. Bet talkininkai davė laiko tik iki septintadienio.

Rengiasi prie karo.

LONDONAS, sausio 31. — Dar vienas Anglijos dreadnautas išplaukė į artimuosius rytus. Jis sustos Čanake, Dardanely pertakoj.

Beveik visas Anglijos laivynas dabar yra Turkijos vandenynse, prisirengęs karui.

Nors užsienio reikalų ministerija skelbia, kad nėra jokių nesupratimų tarp Anglijos ir Francijos artimųjų rytų politikoje, bet yra žinoma, kad premieras Bonar Law labai rustauja ant Francijos procedūros.

Atsitikime karo, Turkiją veikiausia puls Anglija ir Graikija. Turkija negali tikėtis laimėti pergalę, bet ji labai ilgą laiką gali vesti partizaninį karą. Šiuo laiku Anglijos-Francijos sąjunga neveikia, bet ji visgi dar nėra oficialiniai palaidota. Italija, prisibijodama iškilimo visuotino Europos karo delei Anglijos-Francijos kiurvių, įieško progos būti taikintoja. Francijos ambasadorius Ryme pranešęs premieriui Mussolini, kad Francija priimtų Italijos tarpininkystę.

250 angliakasių žuvę Silezijoje

BERLINAS, sausio 31. — Gauta žinių, kad gal 250 angliakasių žuvo eksplozijoje Heinitz kasykloj, Beauthen, Lenkijos Silezijoje. Jie visi tapo uždaryti kasykloje ir nėra vilties juos išgelbėti. 19 lavonų jau tapo atgauta.

55 žmonės užmušti

CHICAGO. — Automobiliai vakar užmušė dar 2 žmones. Tuo būdu sausio mėn. automobiliai Chicagoje užmušė 55 žmones.

Nuo munšaino mirė irgi 55 žmonės. Išrodo, kad Chicagoje jeigu ne munšainas žmogų pagaus, tai automobilius tai padarys.

SAKSONIJOS KABINETAS REZIGNAVO.

BERLINAS, sausio 31. — Saksonijos (Vokietijoj) kabinetas rezignavo, kadangi vidaus reikalų ministeris Lipinski negavo pasitikėjimo balsavimo. Prieš jį balsavo dešinėsios partijos ir komunistai.

Narutavičiaus užmušėją nužudė.

VARŠAVA, sausio 31. — Juozas Niewiadomski, kuris nušovė Lenkijos prezidentą Narutavičių, šiandien tapo nužudytas, pildant civilinio teismo nuosprendį.

Rusai gelbės vokiečius.

MASKVA, sausio 31. — Šiandien paskelbta, kad 100,000 auk. rublių tapo surinkta sovietų darbininkų organizacijų pagalbėti streikuojantiems vokiečiams darbininkams Ruhr distrikte.

WASHINGTON, sausio 28.

— Prohibicijos biure patirta, kad per pereitus trys metus vien tik nuo Bahama salų tapo smugeliu įgabenta Amerikon 2,000,000 galionų degtinės. Daugiausia įgabenta pereitais metais.

ORAS
Šiandien — lietus ar sniegas ir šalčiai.
Saulė teka 704 v., leidžiasi 5:03 v. Mėnuo leidžiasi 6:45 v. ryle.

Priminimas

Jūs, žinoma, vis siųsėtė pinigų Lietuvon, nes Jus riša su Lietuva tūkstančiai ryšių ir reikalų.

Šie žodžiai yra Jums tik priminimas: nepamirškite siuntinėti pinigų Lietuvon: tame yra jūsų giminių ir Lietuvos išgyvenimas. Ir siųsdami siųskite pinigų Lietuvon per Naujienas, nes čia yra jūsų gyvybės centras šioj šalyj.

Kada dabar jau yra įvesti Lietuvoje savi pinigai, tai kiekvienas pasiūstas iš Amerikos doleris turės tokią pat pastovią vertę, kada jis bus išmainytas į litus. Išties, Amerikos lietuvių doleriai palaikys litus augstame kure.

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius siūčia pinigų Lietuvon litais, doleriais ir markėmis. Lietuvoj vienok, pagal valdžios paliepimo, pinigai išmokami yra tik litais.

Siųskit per Naujienas pinigų Lietuvon. To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Šiandien, Vasario 1 d.
Drg. K. Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas dalyvauja LDLD. visuotiname narių susirinkime, Aušros Salėj, 3001 S. Halsted St. Pradžia 7:30 val. vakare.